

METODECENTRET
Center for Innovation & Metodeudvikling

Intensive anbringelser

**Erfaringer fra pilotafprøvningen
i Herning Kommune**

Intensive anbringelser

– Erfaringer fra pilotafprøvningen i Herning Kommune
©METODECENTRET

Forfattere:

Projektleder Sofie Ilsvard

Praktikant Line Kvarthborg Vestergaard

Chefkonsulent Simon Østergaard Møller

For yderligere oplysninger rettes henvendelse til:

METODECENTRET

Olof Palmes Allé 19

8200 Aarhus N

www.metodecentret.dk

Indhold

FORORD	3
1 RESUMÉ	4
2 INDLEDNING	5
EVALUERINGENS OPBYGNING	5
3 OM KONCEPTET FOR INTENSIVE ANBRINGELSER	7
EN REALISTISK, MÅLRETTET INDSATS	7
INTEGRATION AF ANBRINGESESINDSATSEN.....	8
FAMILIECENTRERET TILGANG	9
KONTINUITET I EFTERINDSATSEN	9
4 METODE OG FORMÅL	11
EVALUERINGENS UDSIGELSESKRAFT	11
FORMÅL	11
5 BESKRIVELSER AF INSTITUTIONERNE	12
HEDEBOCENTRET, AFDELING CLAUDISVEJ	12
TOFTEN	13
6 HVORDAN HAR INSTITUTIONERNE OMSAT INDSATSKONCEPTET?	14
REALISTISK MÅLRETTET INDSATS	14
PARALLELE INDSATSER	16
FAMILIECENTRERET INDSATS	18
KONTINUITET I EFTERINDSATSEN	21
7 HVORDAN ER DET GÅET DE UNGE PÅ CLAUDISVEJ?	25
FORÆLDREEVALUERINGER AF ANBRINGESESFORLØBET	33
8 ANBRINGESESTID OG EFTERFØLGENDE INDSATSER	35
9 ØKONOMISK ANALYSE	39
10 SAGSBEHANDLERES VURDERING AF AT ARBEJDE INTENSIV	42
ÆNDRET ARBEJDSGANG – PLANLÆGNING OG OPFØLGNINGSMØDER.....	42
ERFARINGER MED AT ARBEJDE FAMILIE- OG NETVÆRKSORIENTERET	44
TIDSBEGRÆNSNING OG OVERVEJELSER OM EGNET MÅLGRUPPE	44
11 KONKLUDERENDE BEMÆRKNINGER	47
LITTERATURLISTE	49
BILAG	51
UDVIDET METODEBESKRIVELSE	51

Forord

I 2011 indledte døgninstitutionerne Hedebocentret, afdeling Claudisvej, og Toften, begge i Herning Kommune, et samarbejde med Metodecentret om at udvikle og afprøve et koncept for tidsbegrænsede anbringelser. Konceptet blev senere omdøbt til intensive anbringelser.

Idéen til projektet udsprang af Herning Kommunes planer om at udvikle og afprøve en ny model på området for udsatte børn, unge og familier, kendt som Sverigesmodellen. Modellen tager udgangspunkt i en forventning om, at man gennem omlægning af kommunens myndighedsarbejde på området og de indsatser og tilbud, som kommunen anvender, kan opnå en mere effektiv ressourceudnyttelse. Det er således forventningen, at kvaliteten af den støtte, kommunen giver de udsatte børn, unge og familier, kan øges samtidig med, at der kan realiseres økonomiske besparelser. KORA og Metodecentret har udgivet flere rapporter om Sverigesmodellen og afprøvningen af den i Herning Kommune (KORA 2010, 2011, 2012 og 2015, KORA og Metodecentret 2015).

Det intensive anbringelseskoncept kan således ses i tråd med tænkningen i Sverigesmodellen, men er dog ikke tænkt som afhængigt af, at en anbringende kommune har implementeret Sverigesmodellen for at kunne finde anvendelse på en døgninstitution. Siden Claudisvej og Toften tog initiativ til dette projekt, har mange andre institutioner og opholdssteder igangsat lignende projekter og flere er på vej.

Denne rapport beskriver erfaringerne fra pilotafprøvningen af konceptet i de to døgninstitutioner i perioden 2012-2015. I tillæg til denne rapport udgives også en uddybende beskrivelse, *Intensive anbringelser i praksis*, som mere indgående belyser, hvordan det intensive koncept er omsat på Claudisvej og Toften.

Vi håber, at andre institutioner og kommuner kan drage nytte af de erfaringer, som er opsamlet i disse rapporter, og at de kan danne grundlag for nye udviklingstiltag og nye undersøgelser og evalueringer.

Metodecentret vil gerne takke ledelse og medarbejdere på institutioner og i forvaltning i Herning Kommune for et godt samarbejde i projektet.

Metodecentret har finansieret evalueringen af afprøvningen og har alene ansvaret for rapportens indhold.

Simon Østergaard Møller, Metodecentret
Marts 2016

1 Resumé

Døgninstitutionerne Hedeboencentret, afdeling Claudisvej, og Toften i Herning Kommune har siden 2012 udviklet og implementeret et koncept for tidsbegrænsede, intensive anbringelser i Herning Kommune i samarbejde med Metodecentret. Denne rapport opsamler erfaringerne med pilotafprøvningen af konceptet i perioden 2012-2015.

Evalueringen viser, at de to institutioner i vid udstrækning er lykkedes med at omsætte det intensive anbringelseskoncept til praksis, hvilket har bidraget til:

- Målrettede og dynamiske anbringelsesforløb
- Integration af de anbragte i sociale sammenhænge, og i skole- og uddannelsessammenhæng
- Større fokus på familien i behandlingsarbejdet, samt fokus på familien som de anbragte børn og unges vigtigste blivende relationer
- Tidligt fokus på og etablering af bæredygtig efterbehandling og -indsats som en del af anbringelsen.

Sagsbehandlerne har desuden været mere involveret undervejs i anbringelsesforløbene, hvilket er med til at sikre en tættere koordineret indsats.

Rapporten peger også på, at det i langt de fleste tilfælde er lykkedes at igangsætte en positiv udvikling blandt de anbragte børn, unge og deres forældre samt at skabe et fundament for en fortsat positiv udvikling i det miljø barnet eller den unge bliver udskrevet til. Evalueringen tyder desuden på, at de bedste resultater opnås, når det lykkes at skabe konsensus omkring formålet med anbringelsen blandt de involverede aktører - ikke mindst blandt de anbragtes forældre.

Det er for begge institutioners vedkommende lykkedes at udskrive de anbragte børn og unge til mindre indgribende indsatser efter anbringelsen. Der er dog indikationer på, at det i tilfælde, hvor den anbragte skal udskrives til en plejefamilie, kan være vanskeligt for den kommunale myndighed at finde den rette plejefamilie i rette tid til at overtage indsatsen fra døgninstitutionen. Evalueringen peger endvidere på, at indsatskonceptet tilbyder en økonomiske besparelse på mellem 14 og 41 pct. pr. behandlingsforløb, målt i op til to år efter indskrivningsdatoen.

Samlet set bestyrker evalueringen forventningen om, at indsatskonceptet om intensive anbringelser kan øge effektiviteten i den indsats de anbragte børn og unge og deres familier modtager. Rapporten identificerer også områder, hvor det intensive indsatskoncept kan styrkes, bl.a. i forhold til målgruppedifferentiering og integration med andre indsatser. Da der blot er tale om en pilotafprøvning, er det endvidere vigtigt, at effekterne af indsatserne fortsat undersøges, både over længere tid og med inddragelse af yderligere kilder og et større datamateriale.

2 Indledning

Mange døgninstitutioner oplever i disse år nedgang i antallet af anbringelser som følge af omlægninger af den kommunale anbringelsespraksis. Udviklingen er delvist igangsat af den økonomiske krise, men også på baggrund af forskningsresultater, som indikerer, at langvarige døgnanbringelser ofte ikke opnår de ønskede effekter (Andreassen 2003; 339; Hair 2005; James 2011).

En rapport fra KORA i 2010 pegede på, at danske institutionsanbringelser var meget langvarige sammenlignet med den svenske praksis på området (KORA 2010). Den gennemsnitlige varighed af anbringelser, der blev afsluttet i enten 2007 eller 2008 på døgninstitutioner, socialpædagogiske opholdssteder eller lignende i Danmark var ca. 21 måneder, mens varigheden af de svenske institutionsanbringelser, som blev afsluttet i 2008 var på ca. en fjerdedel, nemlig ca. 5 måneder.

Selvom der næppe er tvivl om, at institutionsanbringelser er den rigtige løsning for en del udsatte og sårbare børn og unge (Bettman & Jaspersen 2009), er det relevant at spørge om, hvorvidt der er grundlag for at nedbringe anbringelsestiden i institutionsanbringelserne i Danmark. Det har været udgangspunkt for projektet om intensive anbringelser. Projektet, som blev igangsat af institutionerne Hedeboencentret, afdeling Claudisvej, og Toften i samarbejde med Metodecentret i 2012, har til hensigt at udvikle og afprøve et koncept for kortere og mere målrettede anbringelsesforløb på døgninstitutioner, hvor institutionerne tilbyder udsatte og sårbare børn og unge et mere intensivt forløb.

Formålet er at udvikle en ny anbringelsesindsats, der kan bidrage til at effektivisere området, dvs. både forbedre kvaliteten af den socialpædagogiske indsats, som de anbragte børn og unge modtager, samt realisere en økonomisk gevinst for de anbringende kommunale myndigheder.

Konceptet har været afprøvet i perioden 2012-2015 og denne rapport indeholder den afsluttende evaluering af de første års pilotafprøvning.

Evalueringens opbygning

Indledningsvist beskriver vi, hvad der er indeholdt i konceptet om intensive anbringelser. Herefter beskriver vi hvilket datamateriale evalueringen er baseret på, ligesom vi beskriver de to institutioner som har indgået i pilotafprøvningen.

Evalueringens opbygning er primært struktureret omkring indsatsens fire grundelementer. Derfor er analysen inddelt i fire hovedkategorier hvori vi belyser hvordan institutionerne har udfoldet indsatserne som (1) realistisk målrettede, (2) indeholdende integrerede parallelle indsats, (3) familiecentreret, og (4) hvordan de har arbejdet med at sikre kontinuitet i efterindsatsen.

Herefter beskriver vi hvordan det er gået de anbragte børn og unge, ligesom vi undersøger hvad de intensive anbringelser har kostet. Slutteligt beskriver vi sagsbehandlingernes oplevelser og erfaringer med at indgå i projektet om intensive anbringelser.

3 Om konceptet for intensive anbringelser

Anbringelseskonceptet tager udgangspunkt i et intensivt behandlingsprincip. Det betyder, at der investeres flere ressourcer end normalt i behandlingen, som til gengæld løber over kortere tid. De anbragte skal kun være på institutionen, så længe de har et påtrængende behandlings- eller udredningsbehov. Derefter er det forventningen, at det vil gavne barnet eller den unge mere at være hjemme fx med støtte i hjemmet, i delvis aflastning eller i en anden mindre indgribende anbringelsesform.

International forskning peger på fire forhold, der er vigtige for, at kortvarige, intensive anbringelser på institutioner skal opnå succes:

1. En realistisk målrettet indsats, der på baggrund af individuelle behandlingsplaner igangsætter en behandling, som kan fortsættes efter anbringelsens afslutning
2. Integration af anbringelsesindsatsen med andre parallelle indsatser, der gennemføres i fx den unges familie
3. En familiecentreret tilgang, der konsekvent og indgående involverer den unges familie i behandlingsarbejdet på institutionen
4. Kontinuitet i efterindsatsen, således at der sikres sammenhæng mellem den behandling, som foregår under institutionsanbringelsen og de tiltag der gennemføres for den unge og familien efterfølgende i ambulante regi.

Flere af disse forhold vil givetvis være relevante også for længerevarende anbringelsesforløb. Der er imidlertid tale om elementer, der synes at være særligt vigtige hvis positive effekter af kortvarige behandlingsforløb i en institutionel kontekst skal kunne opnås og ikke mindst bevares efter anbringelsens afslutning. Konceptet om intensive anbringelser tager udgangspunkt i disse fire forhold, der fungerer som bærende principper for tilgangen.

En realistisk, målrettet indsats

Indsatsen skal være realistisk målrettet, så der på baggrund af individuelle behandlingsplaner igangsættes en behandling, der kan fortsættes efter anbringelsens afslutning. Det er således ikke et mål, at barnet er færdigbehandlet ved udskrivning. I stedet handler indsatsen om at fjerne de barrierer, som står i vejen for at kunne udskrive og videreføre indsatsen i en mindre indgribende ramme.

For at kunne gennemføre kortvarige anbringelsesforløb, er det nødvendigt at der udarbejdes individuelle planer, som identificerer hvilke behandlingsbehov, der er mest presserende, hvilke mål der skal nås undervejs i institutionsopholdet og på hvilke måder, der skal arbejdes med disse problemer efterfølgende (Leichtman 2008, Chance m.fl. 2010).

En svensk undersøgelse viser i forlængelse heraf, at anbringelser, som på forhånd opstiller en planlagt varighed også giver bedre resultater for de anbragte (Lindqvist 2011). Forfatteren begrundet dette i, at en planlagt anbringelsestid er en af forudsætningerne for også at opstille mere præcise mål for anbringelsen og hvilket indhold behandlingen skal have.

Når anbringelsestiden begrænses påpeges det af bl.a. Leichtman (2008), at planlægningen af behandlingsforløbet ikke alene skal være meget målrettet, men personalet skal også være selektiv i valget af behandlingsmål og beskedne i forhold til, hvor langt man kan forvente at nå under institutionsopholdet. Dette er ofte i modstrid med den måde, der traditionelt er tænkt om institutionsbehandling (O'Malley 2004).

I stedet handler planlægningen af behandlingsindsatsen i intensive forløb om at gøre "så meget som muligt" for at imødekomme de anbragtes "mest kritiske problemstillinger med det, som er til rådighed" (Leichtman 2008: 192). Disse mål vil ifølge Leichtman typisk bestå i:

1. At bringe de problemer, som gav anledning til anbringelsen under tilstrækkelig kontrol til at barnet eller den unge kan forlade institutionen igen,
2. At identificere strategier, som sætter børnene og de unge, deres omsorgsgivere og ambulante behandlingsaktører i stand til at imødekomme disse problemer effektivt, og
3. At etablere efterbehandlingsprogrammer, som implementerer disse strategier.

Den intensive institutionsbehandlings overordnede formål bliver i dette perspektiv således at igangsætte en proces, som kan fortsættes efter udskrivning. Det er derfor afgørende, at institutionens struktur, hverdagsplanlægning og metoder så vidt muligt tilrettelægges så de efterfølgende kan oversættes til former, som de anbragtes familier eller andre kan forsætte efter udskrivningen.

Integration af anbringelsesindsatsen

En intensiv anbringelsesindsats indebærer således, at den anbragte relativt hurtigt skal forlade institutionen og enten vende tilbage til det miljø han eller hun kom fra, eller overgå til en anden, som regel mindre indgribende, anbringelsesform, fx familiepleje.

Dette forudsætter ofte, at den institutionsanbringelsen skal sammentænkes med og iværksættes parallelt med andre tiltag i det miljø, som den anbragte skal vende tilbage til (Affronti & Levison-Johnson 2009; Chance m. fl. 2010). Det indebærer fx at døgninstitutioner samarbejder med andre socialpædagogiske indsatser rettet mod den anbragtes familie, med henblik på at tilvejebringe de nødvendige betingelser for, at den anbragte kan vende tilbage til familien så hurtigt som muligt. Det vil sige, at problemstillinger vedrørende barnets familieliv eller skolegang skal adresseres, mens barnet er anbragt, ikke bagefter.

Familiecentreret tilgang

For det tredje skal indsatsen være familiecentreret og skal konsekvent og indgående involvere barnets eller den unges familie i behandlingsarbejdet på institutionen. Forældre og det nære netværk får således et selvstændigt fokus i indsatsen.

Sammentænkningen af det socialpædagogiske arbejde på døgninstitutionen med det miljø de anbragte skal flytte ud i efter anbringelsen, betyder også, at personalet kommer til at bruge meget mere tid med børnene og de unges omsorgsgivere og andre aktører i deres liv uden for institutionen (Chance m. fl. 2010). Faktisk er involvering af børnene og de unges familie et meget centralt element i det forskningsmæssige belæg for at gennemføre kortvarige, intensive institutionsanbringelser med succes.

Således peger flere undersøgelser på, at en engageret og deltagende familie er en væsentlig faktor for, at gode resultater ved udskrivning fra institutionen kan fastholdes over tid (Walter & Petr 2008). Det handler blandt andet om at sikre stabilitet i det omsorgsmiljø børnene og de unge skal bo i efter anbringelsen. Endvidere øges sandsynligheden for at kunne udskrive til en mindre indgribende foranstaltning, når familiefunktionen forbedres.

Derfor anbefales det flere steder, at det socialpædagogiske og behandlingsmæssige arbejde i kortvarige institutionsanbringelser centrerer om familien, frem for alene om barnet og den unge, som det ofte ses i mere traditionelle institutionsanbringelser.

I denne omstilling fremhæver Walter og Petr (2008) i et forskningsreview fire kerneelementer, som bør være i fokus. Det handler om, at:

1. Anerkende familiens centrale vigtighed i de unges liv og vælge familien som opmærksomhedspunkt
2. Maksimere familiens valg og evner til at træffe informerede beslutninger
3. Anvende et ressourcaperspektiv frem for et problemperspektiv på familien
4. Sikre, at indsatsen er følsom for forskellige kulturer og livsstilsformer i de familier, der arbejdes med.

For personalet på døgninstitutionen bør fokus derfor ligge på at engagere og involvere barnets familie så meget som muligt og arbejde målrettet på at øge familiefunktionen.

Kontinuitet i efterindsatsen

Endelig skal der, i forlængelse af ovenstående, sikres sammenhæng mellem den behandling, som foregår under institutionsanbringelsen og de tiltag, der gennemføres for barnet og familien efterfølgende i ambulant regi. Barnet skal således ikke bare 'overleveres' til andre ved udskrivningen. De kommende omsorgsgivere og behandlere skal i stedet inddrages i institutio-

nens arbejde så hurtigt som muligt efter indskrivning på døgninstitutionen, så alle involverede er klar til at modtage barnet og fortsætte behandlingsarbejdet.

En af de væsentlige forskelle mellem disse kortvarige anbringelser og mere traditionelle institutionsanbringelser, synes således at være det meget bevidste fokus på, at behandlingen skal fortsætte efter institutionsopholdet. Sikring heraf bliver således et centralt omdrejningspunkt i løbet af institutionsanbringelsen og spørgsmålet om transition fra anbringelse til lokal, ambulante behandling kan blive et særskilt opmærksomhedspunkt for institutionens personale.

Vigtigheden af at sikre dette understreges af flere undersøgelser, som peger på at netop tilstedeværelsen af en efterbehandling signifikant øger sandsynligheden for at opnå langsigtede effekter af en anbringelse (Walter & Petr 2008). For institutionsophold bør fokus derfor også ligge på at koble institutionsopholdet tættere til lokale, ambulante indsatser for at sikre støtte og efterbehandling.

Andre undersøgelser fremhæver personalets centrale rolle som forbindelsesagenter mellem institutionsopholdet og de unges efterfølgende integration i lokalmiljøet. Cafferty og Leichtman (2001) peger fx på, at socialpædagogisk personale kan spille en central rolle i forhold til at foranstalte kontakten og dialogen mellem behandlingen på institutionen og de unges familie og evt. ambulante indsatser.

De fire principper markerer nogle markante brud med behandlingsfilosofien i mange mere traditionelle institutionsanbringelser. I den intensive anbringelsesform skal det anbragte barn eller den anbragte unge ikke socialiseres ind i en døgnafdeling og en hverdag døgninstitutionen har defineret, men i stedet socialiseres ind i (prosociale) miljøer uden for institutionen. Institutionsanbringelse er i dette perspektiv en "undtagelsestilstand", som barnet hurtigst muligt skal ud af.

For at lykkes med dette, kræves der et stærkt samarbejde med den kommunale sagsbehandler. Sagsbehandleren skal sikre koordination med andre indsatser og kan også understøtte samarbejdet mellem anbringelsessted og netværk. Dette kræver en anden socialfaglig indsats og mere hyppig opfølgning fra sagsbehandleren, end der ofte er tradition for i Danmark.

4 Metode og formål

Evalueringen er baseret på et datamateriale som omfatter institutionernes skriftlige journaldata og dokumentation af anbringelsesforløbene. Dette materiale omfatter blandt andet § 50 undersøgelser, referater fra status- og netværksmøder, udredningsmateriale, behandlingsplaner med mere. Datamaterialet er kodet systematisk og resultaterne fra denne analyse præsenteres uddybende i rapporten "Intensive anbringelser i praksis". I denne rapport er sammenfattet analysens konklusioner og der henvises til praksisrapporten for konklusionernes baggrund.

Herudover foreligger der et spørgeskemamateriale, hvori de unge på Claudisvej, deres forældre og sagsbehandlere er blevet bedt om at evaluere forløbene. Se endvidere bilaget for en udvidet metodebeskrivelse.

Evalueringens udsigelseskraft

Datamaterialet fra de to institutioner er ikke fuldstændigt, da både journalmaterialet og spørgeskemabesvareelserne, som institutionerne har indsamlet, ikke er komplet for alle anbringelsesforløb. Det har betydning for den viden som evalueringen kan frembringe.

Endvidere består størstedelen af datamaterialet af institutionernes internt udarbejdede dokumenter, og der er således hovedsageligt tale om de ansatte fagprofessionelles egne beskrivelser og fortolkninger af anbringelsesforløbene. Vi kan således kun i meget begrænset omfang beskrive, hvordan en intensiv anbringelse opleves fra de anbragte børn og unge og deres forældres perspektiv.

Samtidig er der tale om en pilotafprøvning, som blev igangsat i 2012. Det vil sige, at vi endnu ikke kender til langtidseffekterne af de intensive anbringelser, ligesom der endnu ikke er indsamlet et tilstrækkeligt systematisk datagrundlag til at kunne give entydige svar på hvilke af indsatsens dele, der har været mere eller mindre virksomme i forhold til hinanden.

Formål

Evalueringen er derimod en opsamling over de erfaringer, som er gjort i forbindelse med pilotafprøvningen af konceptet om intensive anbringelser. Evalueringen har til hensigt at:

- Afdække hvad der kendetegner de anbragte børn og unge, som har været en del af pilotafprøvningen
- Afdække hvordan institutionerne har udfoldet den intensive anbringelseskoncept i praksis, herunder hvordan de har arbejdet med konceptets fire centrale indsatslementer
- Afdække hvordan konceptet har virket, og hvordan det er gået de anbragte efter udskrivning
- Afdække hvad indsatsen har kostet
- Give input til hvordan konceptet kan anvendes, og fungere som inspiration for andre kommuner og anbringelsessteder som ønsker at arbejde med konceptet

5 Beskrivelser af institutionerne

Inden vi kigger nærmere på hvordan institutionerne har omsat indsatsens fire centrale elementer til praksis, beskriver vi først kortfattet de to institutioner, som har afprøvet konceptet.

Hedebocentret, afdeling Claudisvej

Hedebocentret er et decentralt socialpædagogisk dag- og døgntilbud til unge, som består af flere forskellige afdelinger. Afdelingen som har indgået i projektet om intensive anbringelser er Claudisvej, som er beliggende i et villakvarter i Ikast bymidte. Claudisvej tilbyder intensive anbringelser for 14- til 18-årige normalt begavede unge, der er psykisk sårbare og med psykosociale problemstillinger.

Claudisvej har kapacitet til at kunne huse syv unge. En intensiv anbringelse på Claudisvej har oftest en varighed på ni til (maksimalt) 12 måneder. I den tid de unge opholder sig på institutionen, arbejdes der intensivt med de anbragtes problematikker, hvilket blandt andet betyder en høj grad af involvering af forældre og netværk. Der bliver løbende sat mål for anbringelsen, som bliver evalueret og justeret hver sjette uge. Det overordnede mål for indsatsen er, at de unge i størst muligt omfang bliver i stand til at magte en selvstændig tilværelse, og at de opbygger et godt personligt netværk. Der arbejdes derfor hen imod, at de unge er parate til at blive udskrevet til en mindre indgribende indsats, som for eksempel udslusning i egen bolig kombineret med ambulante behandling eller støtte.¹

Claudisvejs personalegruppe består af 6 pædagoger, en socialrådgiver og en afdelingsleder med familierapeutisk baggrund. Der er psykolog tilknyttet afdelingen, dels til at understøtte behandlingsarbejdet på afdelingen, dels til at forestå terapi til de unge, som har behov for det. Herudover benytter Claudisvej sig af såkaldte 'færdighedstrænere' ved behov. Færdighedstræneren er oftest en ung person, som ansættes cirka to timer om ugen i en periode til at tage sig af bestemte opgaver. En typisk opgave er at tage den unge med til en fritidsinteresse, hvor der arbejdes med at træne en bestemt ART-færdighed.²

Der har været 17 unge i intensive anbringelsesforløb i pilotafprøvningsperioden fra 2012 til 2015, heraf fem drenge og 12 piger.

¹ http://www.hedebocentret.dk/side3.php?p_id=11 og http://www.hedebocentret.dk/side1.php?p_id=6

² ART: Aggression Replacement Training, er et manualbaseret program, der har til formål at mindske aggressiv adfærd, samt skabe en højere grad af empati, bedre selvværd blandt børn og unge, der er i risiko for at udvikle alvorlige adfærdsmæssige problemer.

Toften

Toften tilbyder intensive anbringelser af maksimalt seks måneders varighed, efterfulgt af et ambulante behandlingstilbud på maksimalt seks måneder, inklusiv overlevering af barnet til fortsat kommunal støtteindsats.

De seks måneders anbringelsesforløb er inddelt i to faser. Den 1. fase, som er den intensive og afdækkende, er af 10 ugers varighed. I denne fase tages der direkte udgangspunkt i og arbejdes ud fra barnets § 140 handleplan. Den 2. fase er den intervenerende fase og er af 14 til 16 ugers varighed, hvor der eksempelvis bliver arbejdet med at skabe den nødvendige struktur og rammer for børnene, ligesom det professionelle og private netværk omkring børnene inddrages systematisk. Udover dette er det en grundydelse i anbringelsesforløbet, at der bliver foretaget en pædagogisk udredning af børnene. En pædagogisk udredning vil sige, at børnene observeres og beskrives i de forskellige kontekster de indgår i – oftest med fokus på især det følelsesmæssige, sociale og kognitive område. I den forbindelse bliver der udarbejdet en indsatsplan/baseline, hvori det fremgår hvilke særlige støttebehov barnet har, og hvordan der skal arbejdes med barnets behov. Barnets anbringelsesmål evalueres hver 2. uge, og justeres derfor løbende under anbringelsen efter barnets og familiens behov.

Toften er normeret til ni børn i alderen 4 til 15 år. Toftens målgruppe er børn med relations- og tilknytningsforstyrrelser. Der er tale om børn, der udviser betydelige kontakt-, udviklings- og adfærdsvanskeligheder og ofte er i fejludvikling på de følelsesmæssige, sociale og kognitive områder med behov for omsorg og støtte til trivsel og udvikling. Børnene modtages både akut og til planlagt pædagogisk og eventuelt psykologisk udredning. Det primære formål med barnets ophold er at udrede barnets ressourcer, vanskeligheder og fremtidige behov for støtte og behandling. Udredningsindsatsen er målrettet barnets udvikling i samspil med dets netværk; familie, slægt, venner, skole, fritidsaktiviteter og ansues i sammenhæng med de sociale og økonomiske rammebetingelser, der omgiver barnet. Den pædagogiske udredning tilrettelægges i et tværfagligt team. Toftens personalegruppe består af en faglig koordinator, to netværksmedarbejdere, otte pædagoger, en pædagogstuderende, fire nattevagter og en psykolog ansat på halv tid.

Der har været 24 børn i intensive anbringelsesforløb i pilotafprøvningsperioden 2012 til 2015, heraf seks piger og 18 drenge.

6 Hvordan har institutionerne omsat indsatskonceptet?

Som skrevet indledningsvist peger international forskning på fire forhold, der er vigtige for at intensive anbringelser skal opnå succes. I det følgende gennemgår vi hvordan henholdsvis He-debocentret, afdeling Claudisvej, og Toften har omsat de fire principper om at indsatsen skal (1) være realistisk målrettet (2) indeholde integrerede parallelle indsatser, (3) være familiecentreret, og (4) sikre kontinuitet i efterindsatsen, og hvordan disse forhold udfolder sig i praksis. I gennemgangen beskriver vi sideløbende de to institutioner, sammenholder deres praksis, og fremhæver ligheder og forskelle, samt hvad der har været særligt virksomt. Disse konklusioner baserer sig på analysen af de to institutioners praksis, som er beskrevet i rapporten "*Intensive anbringelser i praksis*". Her fremgår en detaljeret beskrivelse af og dokumentation for, hvordan institutionerne har omsat indsatskonceptet.³

Realistisk målrettet indsats

I langt de fleste tilfælde er det lykket både Claudisvej og Toften at omsætte anbringelsesforløbene til realistiske målrettede indsatser. Dette ses ved, at institutionerne på forskellig vis arbejder meget målrettet og målstyret, og eksempelvis har fastsat mindre delmål for anbringelsesindsatsen, og hyppigere har evalueret og justeret indsatsen efter barnet eller den unges behov end institutionerne gjorde tidligere.

Det, at anbringelsesmålene bliver "brudt ned" i mindre dele, dels i form af 6-ugersmål (Claudisvej), dels bliver fastlagt ved indsats- og ansvarsgruppemøder og gennemgået hver 2. uge (Toften), bidrager i sig selv til at målrette indsatsen og gøre målsætningerne realistiske at opnå. Den på forhånd fastlagte mødestruktur, hvor både mødernes indhold og form (tilnærmelsesvist) er kendt af alle de involverede, bidrager til at sikre fremdrift i anbringelsesforløbet. Dette betyder, at arbejdet med at fastlægge overordnede og mere specifikke målsætninger, og den efterfølgende kontinuerlige opfølgning forløber struktureret og dynamisk.

Eftersom anbringelsesforløbene er tidsbegrænsede, til henholdsvis 6 og 9-12 måneder, er det også nødvendigt at selektere og prioritere i målsætningerne. En sådan selektion er netop en grundpræmis ved en intensiv anbringelse, som skal bidrage til en normaliseringsproces, der skal vedligeholdes og videreudvikles efter udskrivningen. Dette understreger, at anbringelsesforløbet primære sigte er at igangsætte en positiv udvikling, som kan fortsættes efterfølgende, ved at identificere de væsentligste barrierer, som hindrer barnets eller den unges trivsel. Institutionerne arbejder derfor intensivt og systematisk med en række afgrænsede målsætninger af gangen.

På Claudisvej er de unge ydermere selv med til at definere deres anbringelsesmålsætninger, hvilket har til hensigt at virke motiverende og disciplinerende på de unge. Anbringelsesforløbet bliver mere vedkommende, og resulterer ifølge personalet i, at den anbragte og dens forældre

³ Rapporten kan hentes på www.metodecentret.dk

får medejerskab over anbringelsesforløbet, og har nemmere ved at engagere sig i og forholde sig til indsatsen. En ansat på Claudisvej udtaler:

”Hun [den unge] har jo også selv været med til at definere formålet med at komme her i sin tid, og det har været en gulerod for hende... (...) Hun arbejder fuldstændig målrettet, fordi det er så tydeligt for hende... hun har jo selv været med til at definere ”det er det jeg skal” (Socialrådgiver, Claudisvej).

Selvom det i flere tilfælde fremgår, at det har været en udfordrende proces at gøre indsatsmålene konkrete og realiserbare, har medinvolveringen af de anbragte og deres familier i flere tilfælde en positiv effekt, fordi det giver dem en højere grad af motivation og forpligtelse til at indfri målene. Indsatsmålene har været af relativ forskelligartet karakter, og institutionerne har på trods af selektionen i målsætningerne, opereret med målsætninger på mange forskellige niveauer. Nogle målsætninger er af mere lavpraktisk karakter, og drejer sig eksempelvis om at skabe struktur og etablere en såkaldt normal døgnrytme. Andre målsætninger er af mere relationel karakter, og drejer sig eksempelvis om at skabe en bedre relation mellem barnet eller den unge og familien, mens andre målsætninger er direkte rettet mod at udvikle og bedre forældrenes forældrekompetencer (primært Toften). De unge, deres forældre og personalet på Claudisvej vurderer desuden samstemmende, at anbringelsen har været starten på en positiv udvikling, som blandt andet har styrket de unges praktiske færdigheder og forholdet til deres forældre (se endvidere kapitel 7). På kort sigt er det således lykkedes at igangsætte positive udviklinger, som forhåbentligt kan fastholdes og dermed gavne de unge og deres familier på længere sigt.

Dét at selve anbringelseskonceptet inkluderer og involverer både familie, netværk, relevante personer fra de anbragte børn og unges hverdagsliv, som eksempelvis skolelærere eller pædagoger, institutionspersonalet og en kommunal sagsbehandler er med til at sikre, at anbringelsen er et fælles anliggende, som løftes i flok. Nogle forældre er dog forvirrede over de mange forskellige aktører som er involveret i anbringelsesforløbet, og oplever uklarhed over hvem der gør hvad. I den forbindelse er det essentielt, at institutionen og sagsbehandleren fra start, og gentagende, gør det klart, for barnet eller den unge og forældrene, hvem af de involverede aktører der reelt har beslutningskompetence, og er den primære tovholder under anbringelsesforløbet. På den måde vil der kunne skabes en endnu højere grad af gennemsigtighed i forløbene, som kan afhjælpe eventuel forvirring og undren.

Claudisvej gør indledningsvist i anbringelsesforløbene systematisk brug af at afstemme institutionens, den unges, forældrenes og sagsbehandlerens forventninger til indsatsen, hvilket bidrager til en fælles forståelse og udgangspunkt for behandlingsarbejdet. Først og fremmest er forventningsafstemningen et væsentligt skridt i retningen af at definere målsætningerne for anbringelsen, ligesom det giver de involverede parter anledning til at italesætte bekymringer eller spørgsmål, eller stille spørgsmål til hinandens forventninger.

Toften har udarbejdet deciderede skriftlige samarbejdsaftaler mellem forældrene og dem selv ved behov, hvilket udgør en væsentlig symbolsk værdi, hvori Toften og forældrene gensidigt forpligter sig til at involvere sig i barnets anbringelsesforløb. Sådanne samarbejdsaftaler kan også anvendes rent strategisk i forhold til styrke samarbejdsalliancen med forældrene, og samtidig signalere, at forældrene betragtes som barnets eller den unges vigtigste blivende relationer.

Institutionerne kan også således anvende dette forum til aktivt at italesætte hinanden som vigtige samarbejdspartnere under anbringelsesforløbet, og signalere at tvivl eller spørgsmål bliver taget seriøst og tolket som engagement.

Endvidere oplever personalet og sagsbehandlerne selv, at det er positivt at barnets eller den unges sagsbehandler, er tættere involveret i anbringelsesforløbet, hvilket skaber et bedre fundament for samarbejdet omkring indsatserne. Vi kender ikke meget til børnenes eller de unges konkrete oplevelser af dette, men personalet giver udtryk for, at det er med til at mindske afstanden mellem den anbragte og sagsbehandleren, som repræsenterer kommunen - som familierne i øvrigt tit har dårlige erfaringer med, og i nogle tilfælde opfatter som en decideret modstander. For eksempel giver en forælder udtryk for, at sagsbehandleren er en person som han ikke *"har haft ret meget med at gøre"*. Vi tolker dette som et udtryk for, at sagsbehandleren i modsætning til institutionspersonalet, har en mere perifer betydning for forældrene, eftersom de *"blot"* har en koordinerende rolle i forløbet.

For at indsatserne også resulterer i, at de anbragte børn og unge får succes med at opfylde målsætningerne, er det en nødvendighed at anbringelsesforløbene er tæt koordinerede. Det indebærer, at både den anbragte og forældrene (særligt når der er tale om børn), personalet og sagsbehandleren arbejder ud fra en fælles forståelse, engagement og tro på, at det kan og vil lykkes. I de få tilfælde hvor det kun i meget lav grad lykkes at lave en realistisk målrettet indsats for de unge på Claudisvej, er der primært tale om unge, der er anbragt som en del af en ungdomssanktion eller en dom. Det tyder på, at disse unge ikke i samme grad er motiverede, og derfor heller ikke altid kan se meningen med at arbejde hen imod de opstillede mål, som enten er dem uvedkommende eller urealistiske.

Parallele indsatser

Der er i alle forløb iværksat parallelle indsatser i de miljøer, som de anbragte skal tilbage til på både Claudisvej og Toften. Det tyder på, at arbejdet med at socialisere børnene eller de unge *"ud"* af institutionerne ser ud til at lykkes og derved skabe et styrket fundament for en positiv udvikling i det miljø barnet eller den unge bliver udskrevet til.

Overordnet er der blevet arbejdet med de anbragtes skole- og uddannelsesforhold, fritidsaktiviteter, prosociale venskaber samt familie og netværk (familien og netværket behandles særskilt i næste afsnit). Der er således blevet arbejdet med indsatser indenfor et bredt spektrum

af de sociale arenaer, som barnet eller den unge i hverdagen indgår i, og som vil være en del af deres hverdag ved endt anbringelse. Herudover har der sideløbende været et stort fokus på at udvikle de anbragtes sociale og praktiske kompetencer, som kan anses som en del af nøglen til at lykkes med at indgå i et såkaldt normalt hverdagsliv. Institutionerne har generelt set arbejdet med forskellige faser af de samme problemstillinger, hvilket hovedsageligt skyldes, at målgrupperne, i kraft af deres forskellige aldre, befinder sig i forskellige livssituationer.

Claudisvejs primære fokus i forbindelse med de unges skole- og uddannelsesforhold har været at sikre en reel tilknytning til uddannelsessystemet, som passer til de unges behov. I den forbindelse er der blevet etableret kontinuerlige samarbejder og tæt kontakt mellem de unges skoletilbud, Claudisvej, de unge og deres forældre. Skolerne indgår som aktive samarbejdspartnere i forhold til at sikre en større tilknytning til skole- og uddannelsessystemet, og deltager aktivt i at skabe et bedre fundament for, at den unge får succesoplevelser i skolen. Eksempelvis foreslår eller imødekommer skolerne i flere tilfælde, at der i perioder tages særlige hensyn, eller laves særlige ordninger for de unge, som har svært ved at indgå i et normalt tilrettelagt skoleforløb. Blandt andet ved at den unge i en periode fritages fra at lave lektier og aflevere opgaver, mens der i stedet er fokus på, at den unge får et stabilt fremmøde ved den daglige undervisning og ved prøver.

Der er også eksempler på, at skolerne tilbyder differentieret undervisning, hvor klassen er blevet opdelt eller at der i en periode har været fokus på mere praktisk undervisning. Dette er et udtryk for, at der under anbringelsesforløbet arbejdes proaktivt for at skabe et miljø i skole- og uddannelsesregi, som både kan rumme og kan rummes af den unge. Herudover er der blevet arbejdet med skole og uddannelse i et mere langsigtet perspektiv, og ved udskrivningen er størstedelen af de unge derfor afklarede i forhold til deres ønsker og planer om fremtidigt skole- eller uddannelsestilbud, ligesom der foreligger konkrete uddannelsesplaner. Dette er resultatet af, at der er blevet arbejdet målrettet med at afklare den unge i forhold til ønsker og overvejelser omkring fremtidigt uddannelsestilbud. Disse tiltag er med til at sandsynliggøre, at de unge fastholder en stabil og meningsfuld tilknytning til skole- og uddannelsessystemet, som den unge kan fortsætte efter endt anbringelsesforløb.

På Toften består samarbejdet med børnenes skoletilbud primært i at sikre den bedst mulige pædagogiske indsats, for derigennem at øge barnets trivsel og faglige indlæring. For at sikre dette er der blevet etableret tætte og daglige samarbejder mellem Toften og barnets lærere. Samarbejdet med skolen indebærer at læreren kontinuerligt og efter behov deltager i møder på Toften, og bidrager med sin viden om og erfaringer med barnet, særligt i forhold til barnets trivsel, udvikling af sociale, praktiske og faglige kompetencer. Der er således tale om et forpligtende samarbejde, hvor skolen bistår med observationer og overlevering af information omkring barnets trivsel, konflikter eller eventuelle nye opmærksomhedspunkter, mens Toften orienterer og guider skolen i forhold til hvordan barnet skal tackles pædagogisk. Skolen og lærerne får derfor konkrete redskaber til hvordan de kan imødekomme særlige behov og mål-

sætninger, eller forebygge at barnet kommer ud i vanskelige eller konfliktfyldte situationer. Desuden sætter lærerne i flere tilfælde sig selv i spil som handlingsanvisende aktører, og forsøger at styrke barnets sociale relationer og dets sociale status i klassen. Det sker blandt andet ved at læreren tildeler barnet bestemte roller i lege, som gør det mere attraktivt for klassekammeraterne at lege med barnet og indgå i relationer. Dette er et interessant eksempel på, at frontlinje-arbejdere, som eksempelvis lærere og pædagoger, udgør en væsentlig kapacitet i forhold til rent strategisk at kunne påvirke et barns sociale position i et socialt fællesskab – og endda på en måde som er usynlig for børnene. Det kan derfor være en fordel at tænke dette aspekt ind i indsætserne i endnu højere grad. Børnenes skoleklasser har også i flere tilfælde været på besøg på Toften. Dette kan være med til at aflive klassekammeraternes eventuelle stereotype forestillinger om, hvordan det er at bo på en institution. Sådanne besøg kan derfor være til at mindske følelsen af social eksklusion og stigmatisering blandt de anbragte børn.

Begge institutioner forsøger også at strukturere de anbragte børn og unges hverdagsliv omkring fritidsinteresser og prosociale venskaber. På Claudisvej er det primære fokus at opbygge langtidsholdbare og prosociale relationer, som de unge kan trække på efter endt anbringelsesforløb. På Toften er der stort fokus på at etablere legeaftaler både udenfor og i institutionsregi, ligesom personalet opfordrer børnene til at starte til en fritidsaktivitet. Dette lykkes i langt de fleste tilfælde, og så vidt det er muligt vælger børnene selv, hvad de kunne tænke sig at gå til. Børnene indgår derfor i nye interessefællesskaber med jævnaldrende, hvilket åbner op for at børnene får nye venner og succesoplevelser.

Overordnet fungerer institutionernes arbejde med de parallelle indsætser som strukturerende og stabiliserende elementer i barnets eller den unges hverdagsliv, som kan være med til at sikre de anbragtes tro på sig selv, og et mere stabilt og såkaldt normalt hverdagsliv. Det er i høj grad lykkes institutionerne at flytte indsætsernes fokus væk fra institutionsmiljøet, til det miljø de anbragte børn og unge bliver udskrevet til. Dette kan bidrage til, at børnene og de unge bedre kan navigere og klare sig i hverdagslivets forskellige sociale arenaer udenfor institutionen.

Familiecentreret indsats

Der er visse overlap mellem indsatslementerne om at anbringelsesforløbet skal være familiecentreret og indeholde parallelle indsætser. I udgangspunktet kan man anskue det familiecentrerede indsatslement som udtryk for én stor samlet parallel indsats, men med det overordnede fokus, at der bliver arbejdet intensivt med familien ud fra mange forskellige indfaldsvinkler. Med andre ord betyder fokuset på at indsatsen skal være familiecentreret, at institutionerne tager fat på mange forskellige aspekter, som involverer de anbragtes blivende relationer og systematisk involverer familien i behandlingsarbejdet.

Det er i større og mindre grad lykkes at involvere forældrene i anbringelsesforløbene afhængigt af forældrenes ressourcer. Herudover er der tilfælde, hvor især de unge fra Claudisvej hverken ønsker at deres forældre eller søskende bliver inddraget.

Indledningsvist har institutionerne arbejdet systematisk med at afdække de anbragtes familier og netværk for ressourcepersoner gennem genogrammer og netværksskort. Disse metoder har været med til at gøre dette arbejde mere håndgribeligt, og nemt at samarbejde omkring for både børnene eller de unge, deres forældre og de ansatte.

Både Claudisvej og Toften er lykket med at initiere familiecentrerede indsatser, og i mange tilfælde er det ifølge personalet lykkes at bedre forholdet mellem barnet eller den unge og dets forældre, ligesom forældrene i langt de fleste tilfælde deltager ved møder og aktiviteter på institutionerne.

I de tilfælde hvor det ikke lykkes at involvere forældrene, er der primært tale om, at forældrene selv er udfordret af psykiske eller psykiatriske problemstillinger eller er meget svagt begavede og kognitivt ikke evner at indgå i samarbejdet. Særligt i de tilfælde hvor forældrene i meget lav grad erkender deres egen rolle i forhold til anbringelsen, og eksempelvis har en meget ringe forståelse af deres egen adfærds indvirkning på deres børns adfærd, kan der være vanskeligt at arbejde familiecentreret. Dette ses eksempelvis i forbindelse med enkelte tvangssager, hvor der er store samarbejdsvanskeligheder med forældrene. I ét tilfælde fra Toften har personalets vigtigste opgave i forbindelse med barnets familie endda været at skærme barnet fra forældrene – hvorfor det reelt ikke er en mulighed at inddrage familien i anbringelsesforløbet. Toften har dog alligevel efter eget udsagn indledt et "minimumssamarbejde" med forældrene, hvor netværksmedarbejderen ringer eller besøger forælderen i hjemmet én gang i ugen.

Uden at udelukke, at der kan etableres virkningsfulde intensive forløb med dårligt fungerende forældre, peger dette i retningen af, at der opnås bedre resultater med et intensivt anbringelsesforløb, når den anbragte og familien er indstillet på at arbejde med sig selv, og derfor også ser sig selv som medansvarlig og drivkraft for egen udvikling.

Der er stor variation i, hvordan institutionerne hver især har omsat det familiecentrerede indsatsmoment til praksis. Dette kan overordnet forklares med, at målgrupperne befinder sig i vidt forskellige situationer i kraft af deres forskellige aldre, og derfor er der også forskel på, hvor afhængige de er af deres forældre. Eksempelvis er mange af de unge fra Claudisvej snart myndige, og i de fleste tilfælde er det en målsætning, at de kommer ud i egen bolig, mens det er en målsætning for størstedelen af børnene på Toften, at de bliver udskrevet til forældre-hjemmet. Derfor er forældrene også blevet ansvarliggjort i behandlingsarbejdet på forskellig vis.

På Claudisvej har personalet primært arbejdet på at skabe samarbejdsalliancer mellem institutionen, forældrene og den unge. En samarbejdsalliance er kendetegnet ved, at de involverede parter udviser øget respekt og forståelse for hinandens følelser og behov, og at de arbejder sammen om det fælles mål om, at den unge ved endt anbringelse kan udskrives til en mindre indgribende indsats. Ydermere italesætter personalet på Claudisvej en samarbejdsalliance som et modstykke til relationsarbejde. Den primære distinktion mellem begreberne består i, at der ved samarbejdsalliancerne ikke i samme grad arbejdes med at skabe varige relationer mellem personalet og de unge/familierne. Relationen mellem de unge og personalet er midlertidige, og netop derfor fokuseres der i højere grad på at inddrage og skabe et godt samarbejde med forældre og netværk. Disse personer er de unges permanente relationer, og som en af de ansatte på Claudisvej udtaler: *"vi [personalet] er der jo kun for en periode"*. I forlængelse heraf er forældrene blevet kontinuerligt medinvolveret, informeret og i flere tilfælde også taget med på råd i forhold til deres søn eller datters anbringelse. Dette resulterer, ifølge personalet, i mange tilfælde i at forældrene engagerer sig i forløbet, og får en styrket oplevelse af, at de udgør en vigtig rolle i de unges liv. I de tilfælde hvor det har været sværere at involvere forældrene, har Claudisvej løbende kontaktet forældrene og orienteret dem om, hvordan det går, hvilket er blevet modtaget yderst positivt.

Det følgende interviewuddrag med en ungs far, illustrerer hvordan han har oplevet dét at Claudisvej har skubbet i den såkaldte "rigtige retning", hvilket har resulteret i at der alligevel har været lidt kontakt mellem forælderen og den unge.

Interviewer: *"Og (...) medarbejderne her på Claudisvej, har de hjulpet i dine øjne på, at den relation, som du har haft er blevet..."*

Forælder: *"Ja de har skubbet i den rigtige retning og sådan..."*

Interviewer: *"Hvordan?"*

Forælder: *"Jamen spurgt mange gange efter, om vi har haft kontakt, om vi har ringet sammen eller været sammen osv. Hvis min datter ikke har været her en weekend, jamen så har de [spurgte]:"har i været ude ved din far eller mor?" og hele tiden sørget for at skubbe lidt på, om vi har haft nogen kontakt"*

Forholdet mellem de unge og deres forældre udvikler sig derfor i de fleste tilfælde i en mere positiv retning end før anbringelsen. Desuden er der i flere tilfælde blevet udarbejdet decidede behandlingsmål for forældrene, som herigennem har opnået bedre forældrekompetencer. Forældrenes adfærd og kompetencer udgør således et centralt fokus i indsatsen. Claudisvej har også faciliteret konfliktmæglingsmøder, med henblik på at løse familiestridigheder i mindelighed. Desuden har forældrene kunnet ringe til institutionens pædagoger ved konflikter i forbindelse med hjemmebesøg i weekender. Dette har forældrene benyttet sig af i tilspidsede situationer. Disse indsatser har ifølge personalet bidraget til mindre konfliktfyldte relationer i familien.

På Toften involverer udrednings- og behandlingsforløbene i endnu højere grad forældrene, end det er tilfældet på Claudisvej. På Toften bliver forældrene involveret i stort set alle aspekter af anbringelsesforløbet, og indsatsen udfordrer i meget høj grad forældrenes kompetencer og adfærd. Grundperspektivet er, at adfærdsændringer ved barnet skal ske gennem forældrene, netop fordi barnets psykiske trivsel og udvikling vil blive styrket qua forældrenes bedre forældrekompetencer. Sagt lidt firkantet tager interventionerne derfor i højere grad udgangspunkt i forældrenes adfærd end i børnenes, og forældrene udfører derfor bestemte opgaver sammen med børnene i eller udenfor institutionen. I den forbindelse bliver der systematisk foretaget undersøgelser af forældrenes kompetencer og gjort observationer af samspillet og interaktionen mellem forældre og barn. Dette resulterer i, at forældrene bliver mere bevidste om deres egen adfærds betydning for barnets adfærd. Således er det lykket at skabe bedre relationer mellem børn og forældre, ligesom størstedelen af forældrene lykkes med at bedre deres forældrekompetencer.

Herudover har både Claudisvej og Toften stillet sig til rådighed for forældrene og søskende, og tilbudt dem samtaler, besøgt dem i hjemmet, og opfordret dem til at kontakte institutionen ved behov, hvilket også har resulteret i, at forældrene på eget initiativ har involveret sig i forløbene. Ligeledes har begge institutioner også i nogle tilfælde stillet sig til rådighed for råd og vejledning efter udskrivningen. De mange målrettede og familiecentrerede indsatser øger derfor sandsynligheden for, at de anbragte børn, unge og deres forældre, vil kunne fortsætte en positiv udvikling ved udskrivningen, og fortsat trække på de kompetencer de har erhvervet sig under anbringelsen.

Kontinuitet i efterindsatsen

Begge institutioner har løbende arbejdet med at etablere bæredygtig efterbehandling, som skal fastholde barnet eller den unge og familien i den positive udvikling i tiden efter anbringelsen. Dette ses blandt andet ved, at Claudisvej og Toften allerede tidligt i forløbene har involveret de kommende omsorgsgivere med det formål, at de ved udskrivningen har den nødvendige viden om barnet eller den unge. Dette er i særdeleshed resultatet af, at det er lykket at skabe konsensus blandt de involverede parter om, hvad der arbejdes henimod. Herudover har begge institutioners systematiske arbejde med at identificere relevante ressourcepersoner, i barnets eller den unges familie eller netværk, bidraget til en øget inddragelse og medansvarliggørelse af disse personer både under og efter anbringelsesforløbet. Ydermere har de løbende opfølgninger og justeringer af indsatserne været med til at sikre, at der er blevet arbejdet henimod relevante målsætninger, som barnet eller den unge vil profitere af og kunne videreudvikle ved udskrivningen.

Efterindsatserne varierer afhængigt af barnet eller den unges og deres familiers behov og ressourcer, men det overordnede mål har været at sikre en glidende overgang fra anbringelse til udskrivning. Derfor kan efterbehandlingen også ansues som et resultat af, at institutionerne har arbejdet succesfuldt med indsatsens tre øvrige kernekomponenter. Dette har resulteret i,

at der i mange tilfælde er blevet etableret en platform af blivende sociale relationer, som børnene eller de unge kan trække på efter udskrivningen, ligesom barnets eller den unges familie og netværk kan støtte og motivere barnet eller den unge til at fastholde en positiv udvikling. Institutionerne har arbejdet målrettet hen imod at udarbejde en klar plan for barnets eller de unges videre forløb ved udskrivningen. Arbejdet med disse planer er blevet igangsat tidligt i forløbene, og i mange tilfælde spiller sagsbehandleren en central rolle i forhold til at stille krav til de indsatser som skal igangsættes for at sikre den gode udvikling efter udskrivningen. Følgende uddrag fra et mødereferat illustrerer, hvordan en sagsbehandler understreger vigtigheden af, at efterindsatsen igangsættes tidligt:

“Sagsbehandler understreger, at den unge skal have en eller anden form for dagbeskæftigelse, når han kommer i egen lejlighed og ikke først dér gå i gang med at blive klar. Forberedelserne starter med det samme, ligesom den unge også skal i gang med udredningen, samt i gang med noget dagbeskæftigelse samtidig med han søger efter lejlighed” (Sagsbehandler)

Sagsbehandlerne er ofte tæt involveret i forløbene, og har som resultat af den hyppige mødekadence under den intensive anbringelse stor indsigt i de anbragtes lokale situationer og behov.

På Claudisvej er der blevet arbejdet målrettet med at afklare de unge i forhold deres uddannelses- og fremtidsplaner. I den forbindelse har flere af de unge været på besøg på de skoler eller uddannelsessteder, som de er interesserede i, hvilket har resulteret i, at de unge har fået et billede af hverdagen på en bestemt skole eller uddannelse. Sikringen af kontinuitet i efterindsatsen er også sket ved at relevante fagprofessionelle er blevet inviteret med til møder med den unge og personalet på Claudisvej. Herudover har Claudisvejs personale afholdt forskellige møder, uden den unges tilstedeværelse, med det formål at drøfte og koordinere den fremtidige efterbehandling. Efterindsatsen er løbende blevet justeret, så det passede til den unges udvikling og der eksisterer i flere anbringelser en form for ”Plan B”, som skal være med til at sikre at den unges udvikling ikke går i stå, hvis det alligevel ikke muligt at gennemføre den oprindelige plan. Eksempelvis har Claudisvej skrevet nogle af de unge op til lejeboliger for at have et konkret alternativ, hvis det mod forventning ikke lykkes de unge at finde en studiebolig, eller hvis den unge ikke kan flytte tilbage til forældrene.

For de unge, som er blevet udskrevet til egen lejlighed, er der i en række tilfælde gjort brug af såkaldte træningslejligheder, hvor de unge øver sig i at bo selv, hvorefter der er blevet lavet en vurdering af, hvorvidt de unge reelt er egnede til at bo alene. I andre tilfælde er de unge blevet udskrevet til forældrehjemmet, og i den forbindelse er der blevet arbejdet med at forberede forældrene på, hvad der kræves af dem, når den unge vender hjem, og hvordan de kan håndtere eventuelle udfordringer.

Ved en intensiv anbringelse er forventningen, at de unge ikke er færdigbehandlede ved udskrivningen. Arbejdet med at sikre kontinuitet i efterbehandlingen betyder derfor også, at de unge, uanset hvad de bliver udskrevet til, i større eller mindre grad stadig kan have brug for støtte. I flere tilfælde er de unge derfor blevet bevilget fortsat støtte i form af, at deres indskrivningstakst er blevet nedskrevet, hvilket resulterer i at de unge modtager ambulante støtte fra institutionen. Hertil bidrager støtteforanstaltninger i form af mentorordninger, eller fortsat kontakt med kontaktpædagogen fra Claudisvej, en støtteperson eller færdighedstræner, til at sikre en fortsat positiv udvikling efter endt anbringelsesforløb. Ligeledes tilbydes en del af forældrene, at de fortsat, i tiden umiddelbart efter udskrivning, kan kontakte Claudisvej for råd og vejledning. Desuden udfærdiger Claudisvej systematisk udskrivningsnotater, der opsummerer Claudisvejs anbefalinger for den unges videre forløb, og hvad der er bestemt og igangsat af efterindsatser.

På Toften består det intensive anbringelsesforløb af to dele, nemlig selve anbringelsen og derefter et ambulante behandlingstilbud kaldet KPV (konkret pædagogisk vejledning). KPV kan indgå som udslusning i en hjemgivelsesperiode eller som forbyggende indsats i plejefamilier, på efterskoler eller andet for at nedbringe risikoen for muligt sammenbrud. KPV har til intention af lave en omfattende overlevering ud fra afdelingens kendskab til barnet, forældrene og barnets øvrige netværk. Sikringen af kontinuiteten i efterbehandlingen er således tænkt ind som et fast indsatsselement, der arbejdes med løbende og særligt i den sidste del af indsatsforløbet. Hjemgivelsesperioden forløber forskelligt alt efter, hvilke behandlingsbehov børn og forældre har efter endt anbringelse på Toften.

I tilfælde hvor børnene hjemgives til forældrene eller indskrives på efterskole, tilkøbes Toftens KPV ydelse i den seks måneder lange overleverings- eller hjemgivelsesperiode. Her har Toftens opgave bestået i at afholde samtaler med forældrene i hjemmet, tale om de udfordringer der er i hverdagen i forbindelse med hjemgivelsen, og give råd og vejledning.

I andre tilfælde, når der fx sker udskrivning til en plejefamilie, arbejder Toften med at overføre de pædagogiske tilgange der har været særligt virksomme til plejefamilien, og "træner" plejefamilien i, hvordan de skal tolke børnenes adfærd i forskellige situationer. Herudover superviserer Toftens interne psykolog i de fleste forløb plejefamilierne regelmæssigt. Inden udskrivningen er de nye omsorgsgivere således blevet sat grundigt ind i børnenes livshistorie, og der bliver udarbejdet en vedligeholdelsesplan som beskriver, hvordan de som kommende omsorgsgivere skal tilgå barnet og fortsætte med at "vedligeholde" behandlingsarbejdet.

For begge institutioners vedkommende er der således blevet arbejdet systematisk og vedholdende med at sikre kontinuitet i de efterfølgende indsatser. Vi kan ikke udsige, hvorvidt dette reelt er lykket, da vi ikke har fulgt de anbragte og deres familier i tilstrækkelig lang tid efter udskrivningen, men gennem indsatsen ser der ud til at være blevet etableret en stærk basis for, at børn, unge og forældre kan fastholde og fortsætte en positiv udvikling. Det er således vores vurdering, at børnene, de unge og deres familiers forudsætninger for at fortsætte i en positiv udvikling er blevet styrket af indsatserne.

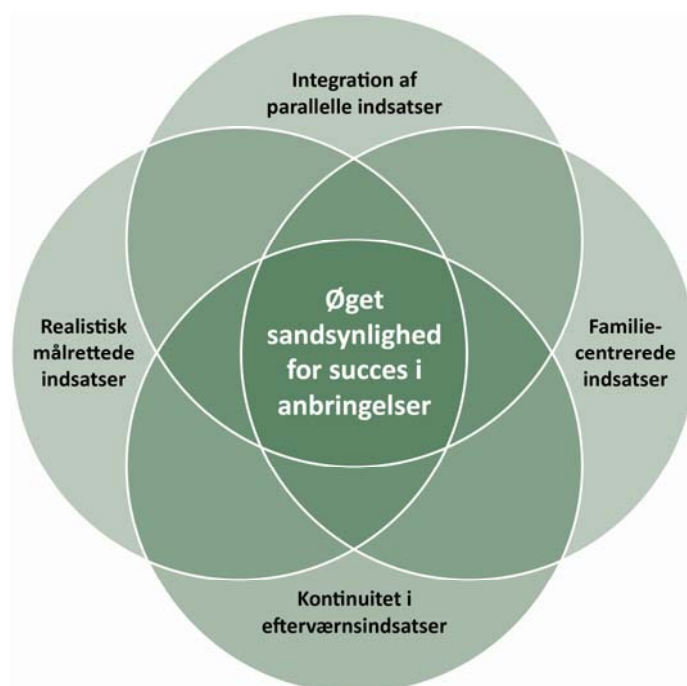
Dette er resultatet af, at det er lykket institutionerne at omsætte indsatsens fire centrale hovedkomponenter til praksis på en sådan måde, at de har:

- Øget inddragelsen af barnet, den unge og deres familier i anbringelsesforløbene
- Opnået konsensus omkring hvad der arbejdes henimod blandt de involverede aktører
- Øget den tværfaglige koordination og samarbejde, samt styrket dialogen blandt de involverede aktører
- Øget barnets, den unges og familiernes kompetencer og selvhjulpenhed.

Et succesfuldt anbringelsesforløb kræver derfor en tæt koordineret indsats, hvor alle involverede parter tager medansvar, og har ressourcer til at kunne involvere sig aktivt på vejen henimod målene om at skabe større trivsel, og at barnet eller den unge efterfølgende kan udskrives til en mindre indgribende indsats.

Som illustreret i figur 1, kan den høje grad af overlap mellem konceptets fire centrale indsats-elementer anskues som gensidigt understøttende elementer, der samlet øger sandsynligheden for at der opnås succes med anbringelsesforløbet. Indsatselementerne understøtter og styrker gensidigt hinanden, og bidrager derfor til at gøre indsatsen vedkommende og meningsfuld for barnet eller den unge og hans eller hendes familie.

Figur 1. Øget sandsynlighed for succes med intensive anbringelser

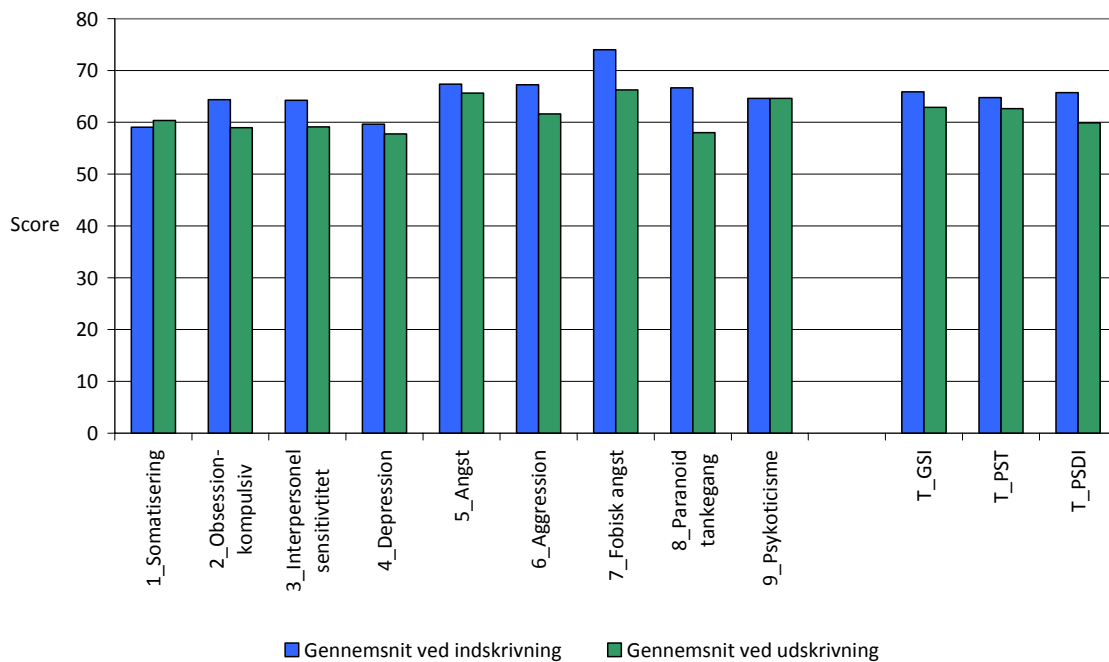

7 Hvordan er det gået de unge på Claudisvej?

De unge på Claudisvej har ved ind- og udskrivningen besvaret et spørgeskema (SCL-90-R), hvor de er blevet bedt om at vurdere i hvilken grad, de har oplevet en række psykiske problemer og psykopatologiske problemer inden for den sidste uge. SCL-spørgeskemaet er derfor et selvrporteringsinstrument til vurdering af psykiske problemer og psykopatologiske symptomer. De unge har besvaret dette spørgeskema ved deres ind- og udskrivning fra Claudisvej, og vi kan således anvende deres svar som en indikation på, hvorvidt de har udviklet sig på disse parametre i løbet af anbringelsen. Samtidig afspejler scoren de unges symptomer i forhold til normalbefolkningen, hvor scoren 50 kan anses som en skillelinje for, hvorvidt de unges symptomoplevelser ligger under eller over normalbefolkningens. Hvis de unge eksempelvis scorer 70 på SCL, betyder det altså, at de unge ligger i de øverste 30 % af befolkningen på det pågældende symptom. Det fremgår derfor af figur 2, at de unge scorer højere end normalbefolkningen på alle symptomdimensioner både før og efter anbringelsen. Det hører dog med, at opgørelsen baserer sig på ganske få unge, hvilket indebærer en risiko for, at dette resultat ikke er repræsentativt for alle unge anbragt på Claudisvej.

Med dette in mente, fremgår det også af figuren, at de unge har en lavere score ved udskrivning end indskrivningen. Med andre ord oplever de unge symptomerne i lavere grad end ved indskrivningen, hvoraf de største fald ses i forhold til obsession-kompulsiv, fobisk angst og paranoide tankegange. Der scores en anelse højere på somatisering.

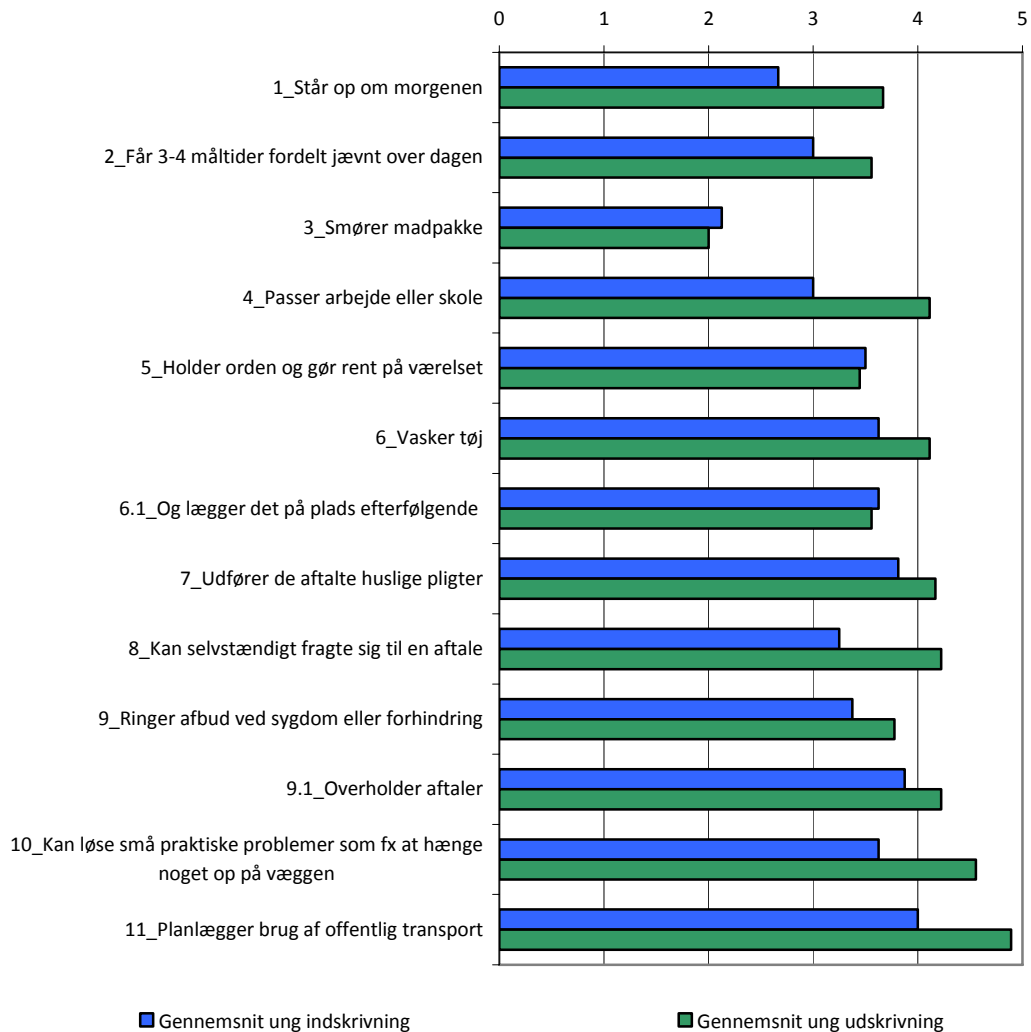
Figur 2. SCL-score, Claudisvej, de unges selvrporterering, n=8.

I enkelte tilfælde er de unges SCL-score højere ved udskrivningen end ved indskrivning. Dette er dog ikke nødvendigvis et udtryk for, at de unges psykiske trivsel er blevet forværret. For mange unges vedkommende har deres behandlingsforløb blandt andet inkluderet udredningsforløb, psykologsamtaler med mere. En mulig forklaring på at enkelte af de unges SCL-score er højere ved udskrivningen end indskrivningen er, at de unges udgangspunkt for at besvare de samme spørgsmål har ændret sig i løbet af anbringelsesforløbet. Stigningen i SCL-scoren kan derfor således være et udtryk for, at de unge, som følge af anbringelsen, er blevet mere selvbevidste om deres problemstillinger og følelser. For den samlede gruppe af unge tegner der sig dog et billede af en positiv udvikling, selvom fortolkningen af disse data skal tages med forbehold for det lave antal unge i opgørelsen.

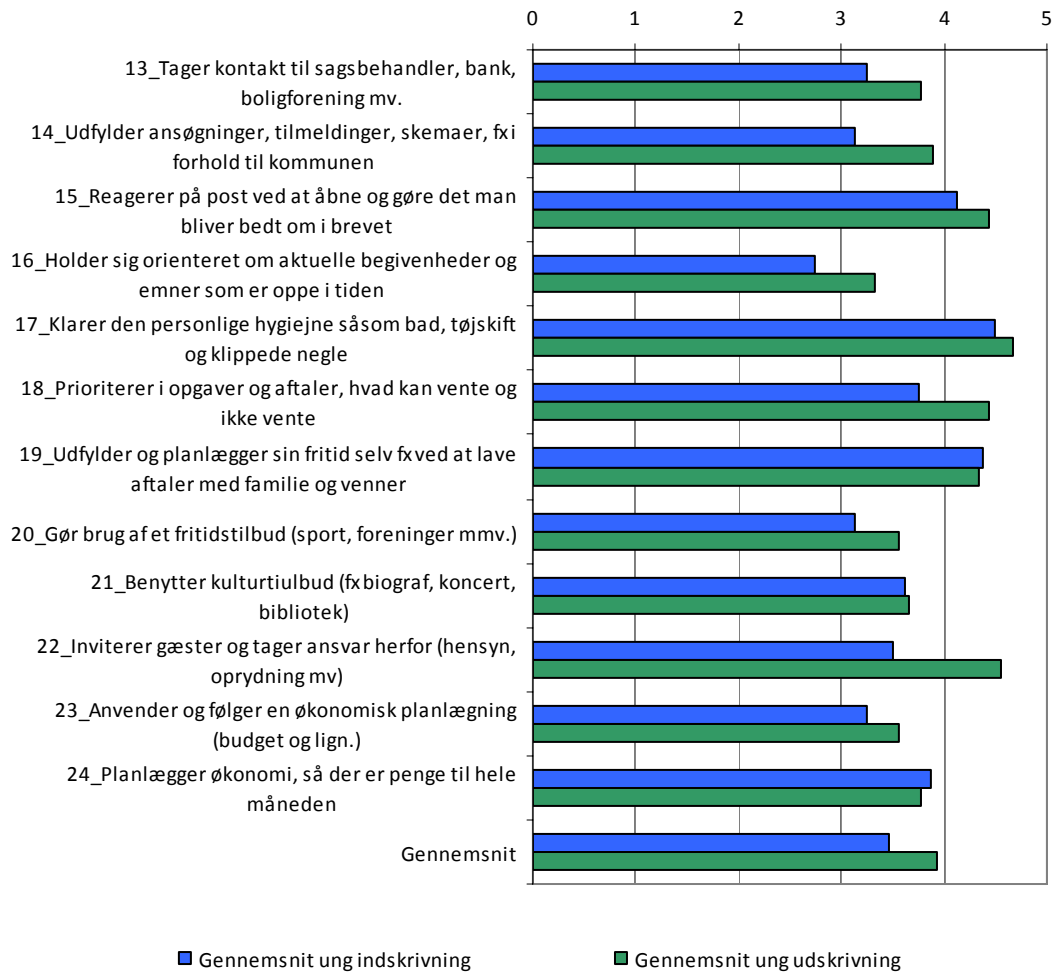
At anbringelsesforløbene har været med til at igangsætte en positiv udvikling hos de unge, fremgår af de unges selvvurderede opfattelser af udviklingen af deres praktiske og sociale færdigheder, samt sociale relationer og netværk fra indskrivningen til udskrivningen. Dette fremgår af de nedenstående figurer. De unge er blevet bedt om at vurdere deres opfattelser af sig selv på en skala fra 1 til 5, hvor 1 er udtryk for svarangivelsen: "stort set aldrig/trods omfattende støtte" mens 5 betyder "stort set altid/uden støtte". Der kan spores fremgang på stort set alle dimensioner af spørgsmålene. Igen medfører det lave antal unge i besvarelsen, at konklusionerne skal tages med forbehold.

Figur 3. Praktiske færdigheder, Claudisvej, unges besvarelser, spm. 1-11, n=12-18.

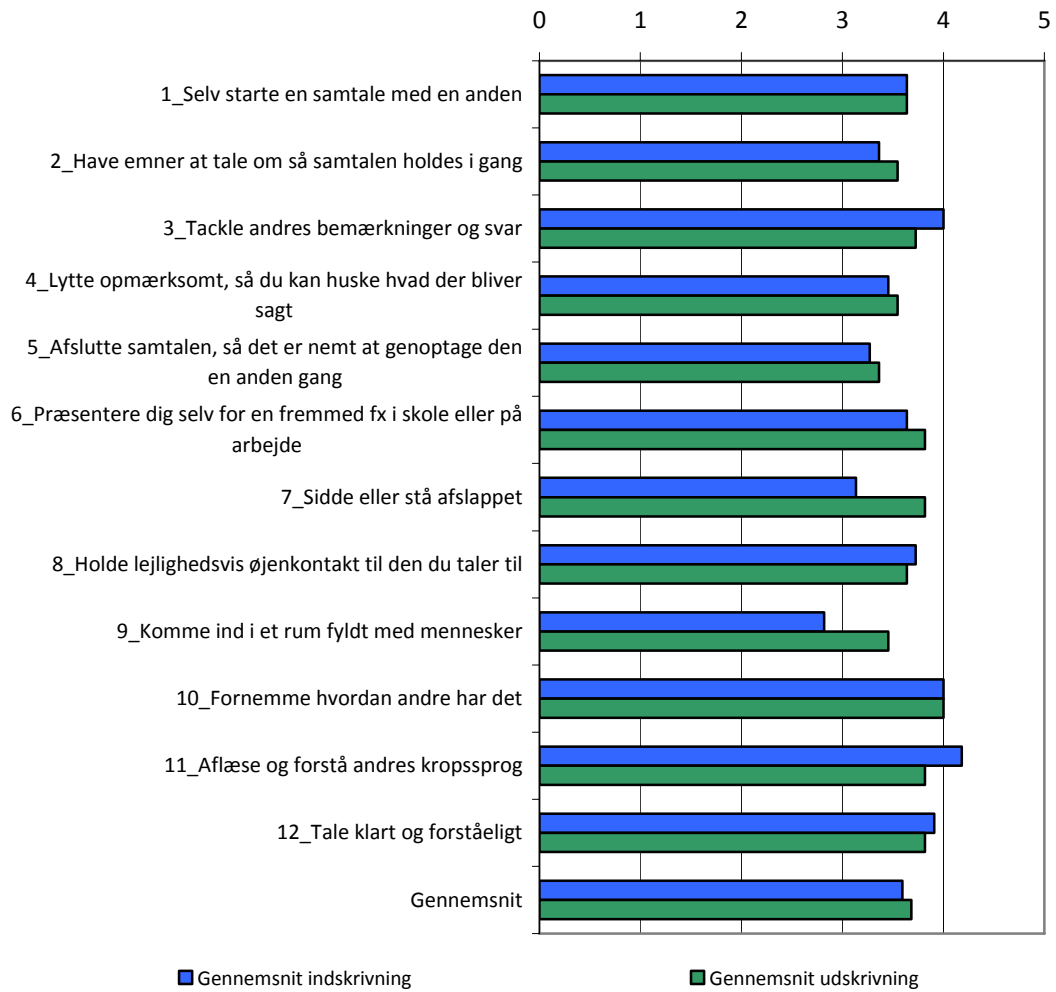
Den største positive fremgang ses i figur 3 og 4, som omhandler udviklingen af de unges praktiske færdigheder. Heriblandt kan nævnes, at de unge oplever, at de er blevet bedre til at passe deres arbejde eller skole, til at stå op om morgenen, anvende offentlig transport og til at invitere og tage ansvar for gæster.

Figur 4. Praktiske færdigheder, Claudisvej, unges besvarelser, spm. 13-24, n=12-18.

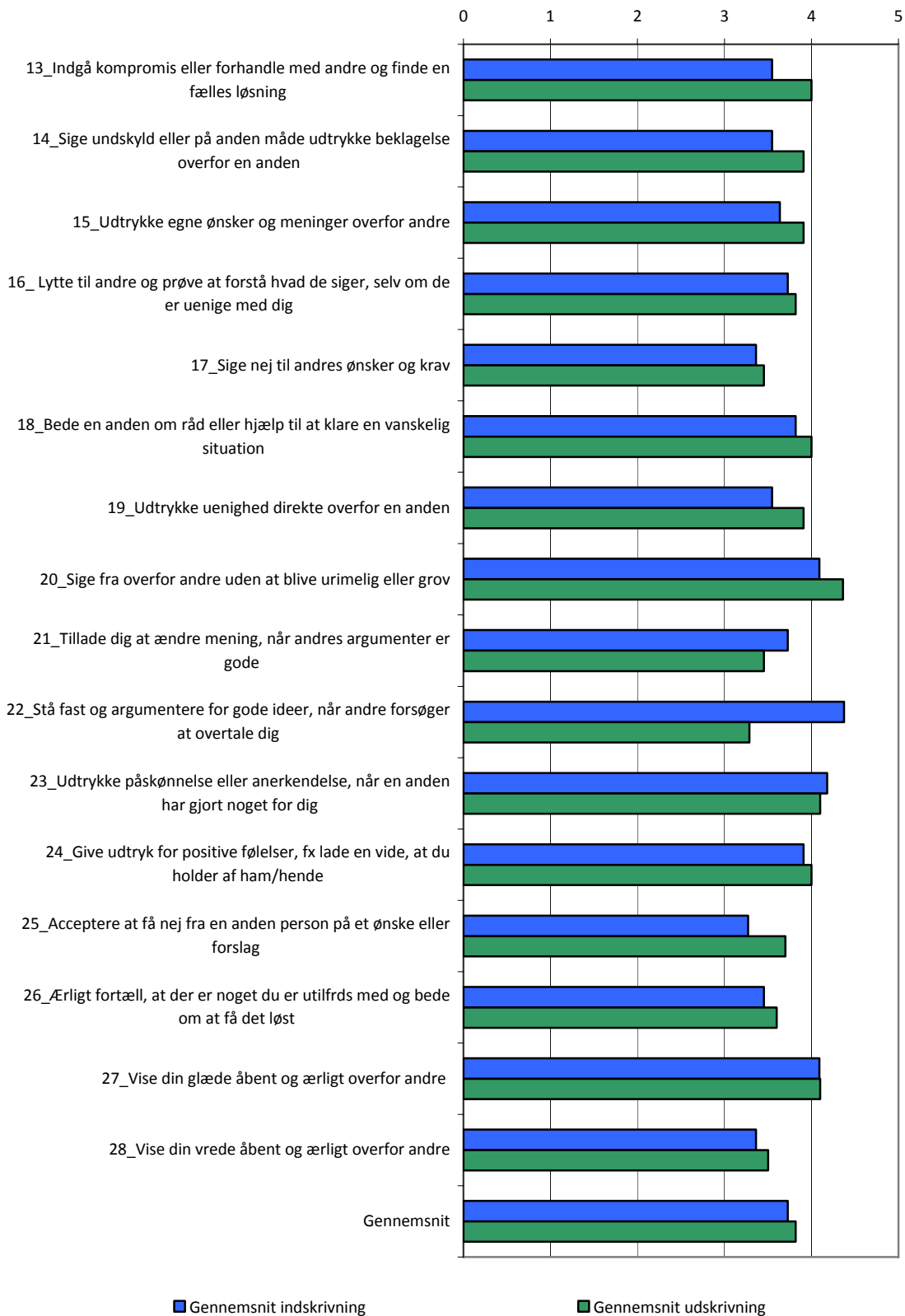

Også de unges sociale færdigheder er generelt set blevet styrket gennem anbringelsesforløbene, hvilket fremgår af figur 5, 6 og 7. De unge vurderer blandt andet, at de er blevet bedre til at indgå på kompromis eller forhandle med andre og finde en fælles løsning, samt fortsætte med en opgave, pligt eller aftale selvom det bliver svært. Ligesom de unge vurderer at de er blevet bedre til at være alene i eget selskab, kontrollere deres temperament, sige undskyld og sige fra uden at blive grov.

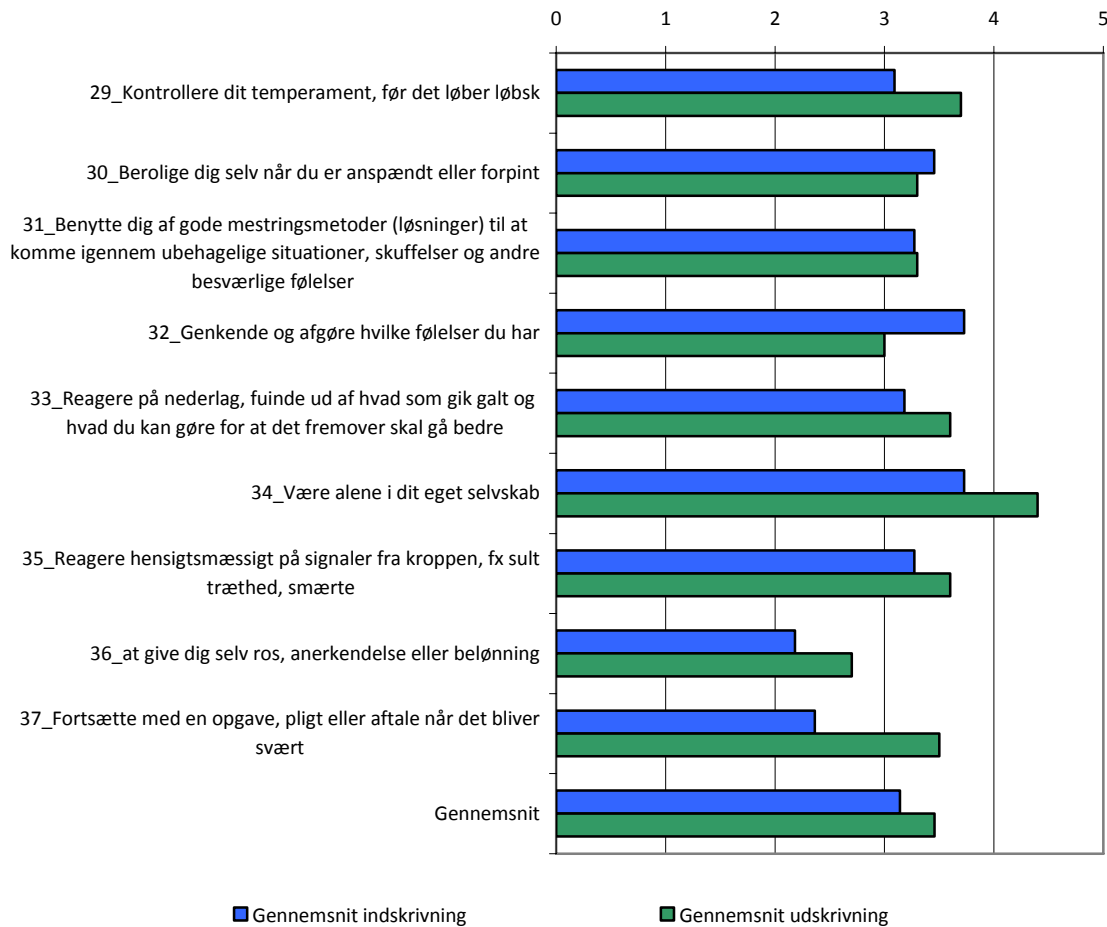
Figur 5. Sociale færdigheder, Claudisvej, unges besvarelser vedr. samtalefærdigheder (spm. 1-12), n=11.

Figur 6. Sociale færdigheder, Claudisvej, unges besvarelser vedr. passende selvhævdelse (spm. 13-28), n=11.

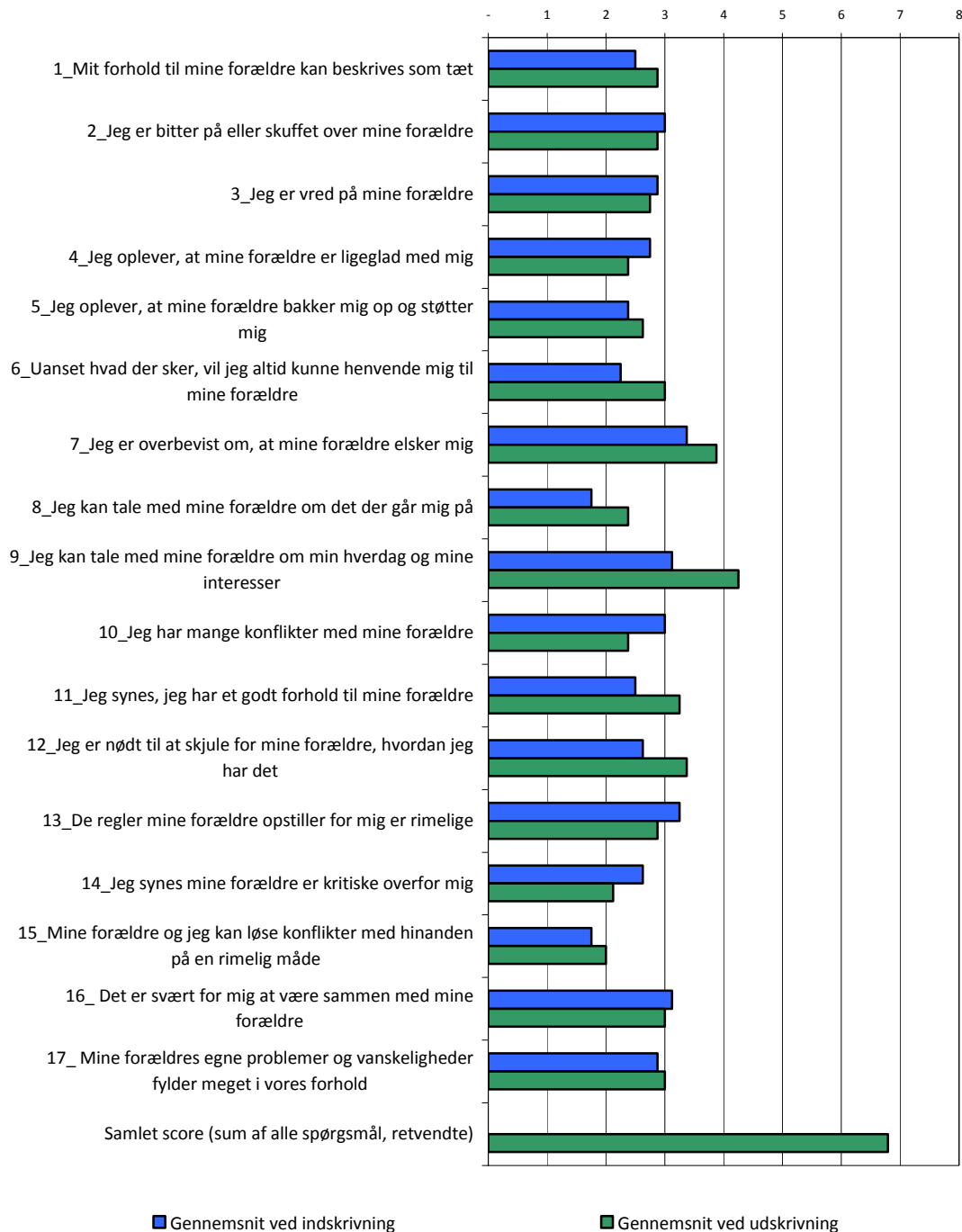

Figur 7. Sociale færdigheder, Claudisvej, unges besvarelser vedr. selvregulering (spm. 29-37), n=11.

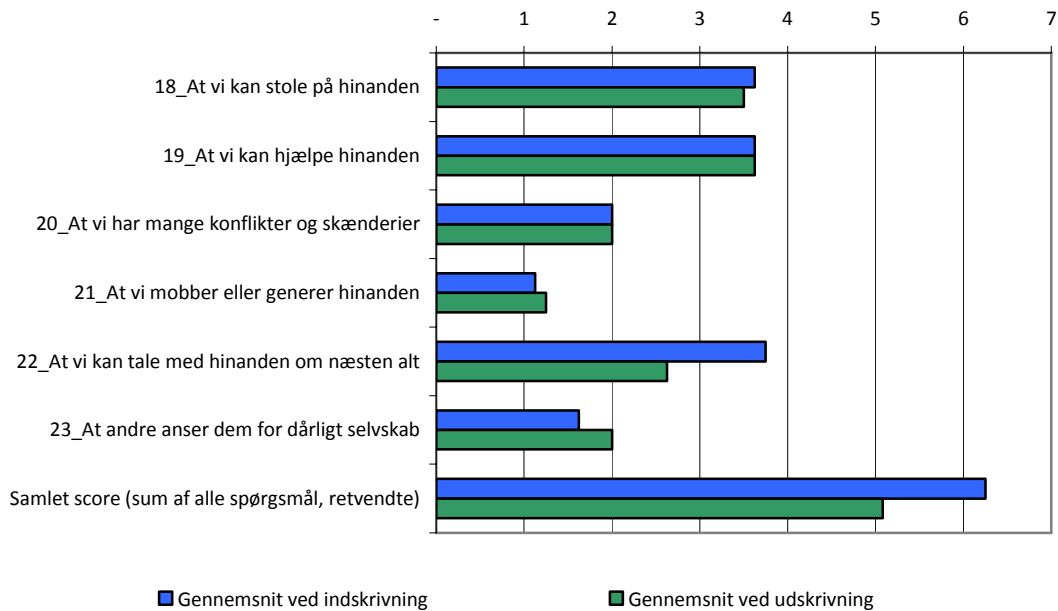
Der er ligeledes fremgang at spore i de unges opfattelser af deres sociale relationer og netværk, hvilket ses nedenfor i figur 8 og 9. Herunder er der særligt sket en positiv forbedring af de unges relation til deres forældre, som de unge i højere grad oplever at de har et bedre forhold til, kan tale med om deres hverdag og deres interesser samt det der går dem på, ligesom de unge i højere grad er overbeviste om, at deres forældre elsker dem. I den forbindelse er det interessant, at flere unge i højere grad ved udskrivningen end indskrivningen føler, at de er nødt til at skjule hvordan de har det for deres forældre. Igen skal der tages forbehold for det lave antal besvarelser.

Figur 8. Sociale relationer og netværk, Claudisvej, unges besvarelser om forhold til forældre (spm. 1-17), n=8.

De unges vurderinger af deres relationer til deres venner er stort set uændret fra anbringelsens start til afslutningen. Det er desuden interessant at de unge i højere grad selv vurderer, at andre mennesker anskuer dem som dårligt selskab end de gjorde, da de blev indskrevet på Claudisvej. En mulig forklaring herpå kan være at de unge er blevet mere bevidste om egne problematikker og udfordringer i løbet af anbringelsen.

Figur 9. Sociale relationer og netværk, Claudisvej, unges besvarelser om venskabsrelationer (spm. 18-23), n=8.

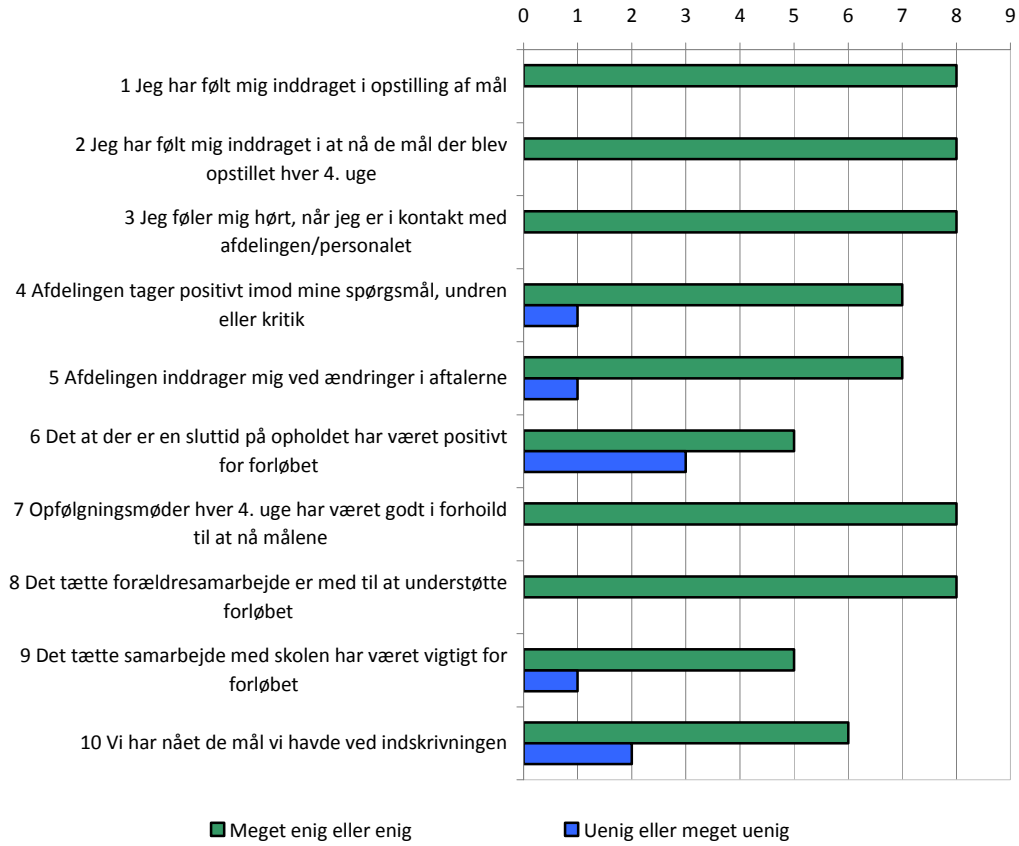

Forældreevalueringer af anbringelsesforløbet

Ved udskrivningstidspunktet er forældrene blevet bedt om at evaluere anbringelsesforløbet. Med forbehold for det lave antal besvarelser, fremgår det af figur 10, at langt størstedelen af forældrene er tilfredse med den behandling de selv og deres søn eller datter har modtaget under anbringelsesforløbet. Forældrene oplever, at de har været inddraget i at opstille målsætninger for anbringelsen, føler sig hørt af personalet, ligesom de vurderer at samarbejdet med personalet og andre fagprofessionelle har været frugtbar for anbringelsen. Desuden giver en forælder udtryk for vigtigheden af, at forældrene er inddraget i anbringelsesforløbet og forklarer: *"Ja det tror [er vigtigt], fordi at hvis ens forældre ikke bakker op om det, så kan det også være lige meget"*.

Dog tilkendegiver enkelte forældre utilfredshed med, at de opstillede anbringelsesmålsætninger ikke er blevet indfriet. Vi kender ikke forældrenes begrundelser herfor, men et kvalificeret gæt kunne være, at det er et udtryk for, at målsætningerne har været for ambitiøse og løbende måttet justeres. Det kan også være et udtryk for, at det ikke har været tydeligt nok for forældrene, at anbringelsen "blot" er igangsættelsen af et behandlingsforløb, som skal fortsætte ved udskrivningen.

Figur 10. Slutevaluering, Claudisvej, forældres besvarelser, n=6-8.

8 Anbringelsestid og efterfølgende indsatser

Til at belyse, hvilke typer efterbehandling de anbragte børn og unge modtager er udskrivningen fra de to døgninstitutioner, har vi indhentet oplysninger fra børn og unge, som blev anbragt på institutionerne af Herning Kommune i perioden 2012-2015. Oplysningerne indeholder ind- og udskrivningsdatoer samt takster for de foranstaltninger, som børnene og de unge har været visiteret til efter indskrivningen på Claudisvej eller Toften.

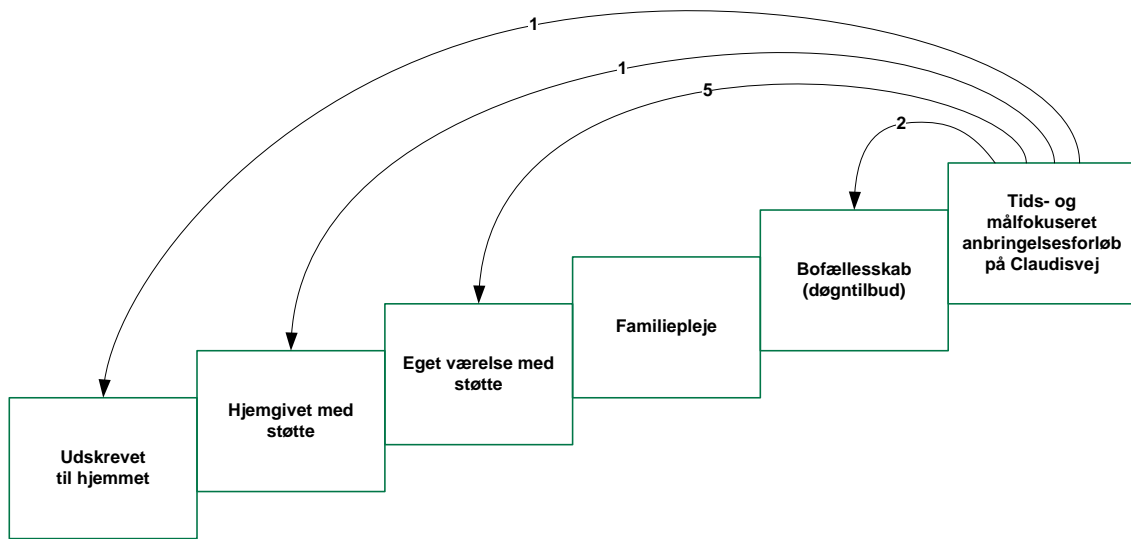
Disse oplysninger sammenligner vi med et scenarie for uændret praksis på Claudisvej eller Toften. I 2012, før projektet om intensive anbringelser blev igangsat, blev den gennemsnitlige anbringelsestid på Claudisvej oplyst af Hedeboencentret til 20 måneder, svarende til 608 dage, mens den gennemsnitlige anbringelsestid på Toften blev oplyst til 24 måneder, svarende til 730 dage.

For at opstille en sammenligning med dette scenarie, udvælger vi børn og unge, der har gennemført et intensivt anbringelsesforløb på enten Claudisvej eller Toften og hvor vi fra Herning Kommune har oplysninger om efterfølgende foranstaltninger i 608 dage eller 730 dage fra indskrivningstidspunktet på henholdsvis Claudisvej eller Toften pr. 31. december 2015.

Det betyder, at vi i nedenstående analyse medtager unge, som er indskrevet på Claudisvej før 1. maj 2014 og børn, som er indskrevet på Toften før 31. december 2013. Børn og unge med senere indskrivningstidspunkter medtages dog også, hvis de i den efterfølgende periode frem til 31. december 2015 er blevet udskrevet til hjemmet, da sagen så betragtes som afsluttet. Det er tilfældet i fire forløb i alt. I et enkelt forløb er en ung i analyseperioden overgået til voksenområdet. Dette forløb er ikke medtaget.

Med disse betingelser har vi oplysninger om 9 forløb på Claudisvej og 17 forløb på Toften. I den nedenstående figur er angivet hvilke foranstaltninger de 9 unge på Claudisvej har været omfattet af i analyseperioden.

Figur 11. Efterfølgende indsatser, Claudisvej, anbragte unge fra Herning Kommune.

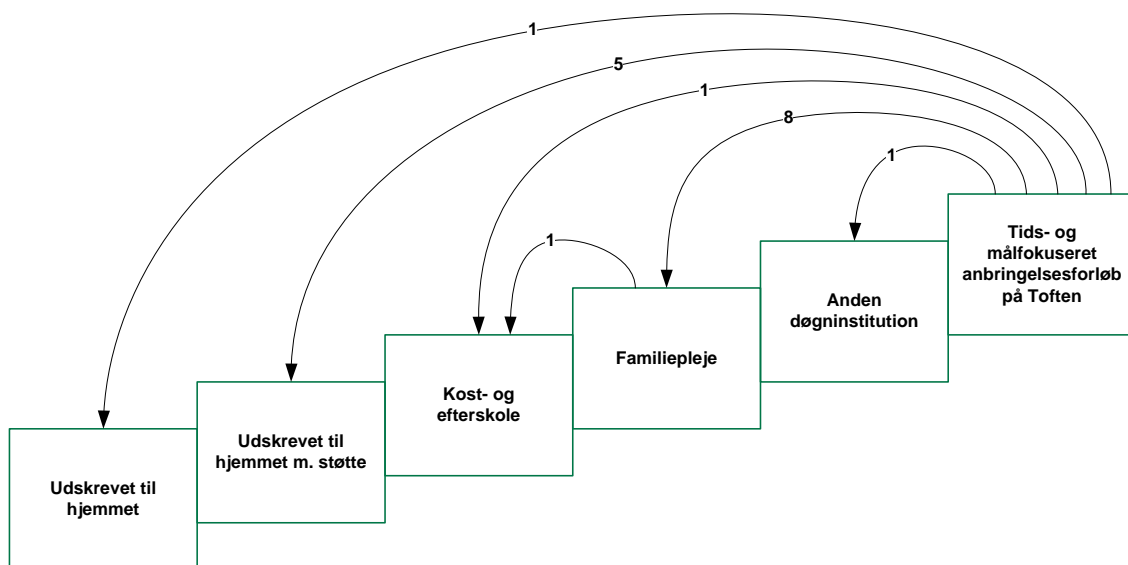
Som det fremgår, er to unge blevet udskrevet til et bofællesskab, i begge tilfælde med mindre omfattende indsats end Claudisvej. I 5 tilfælde er de unge udskrevet til eget værelse med støtte eller ambulante behandling, mens to unge er udskrevet til enten ambulante behandling alene eller til hjemmet uden støtte.

Der er således i alle 9 forløb tale om udskrivninger til mindre indgribende indsatser.

I den nedenstående figur, er samme oplysninger for Toftens børn angivet. Heraf fremgår, at der i 1 af 17 forløb er sket en udskrivning til anden døgninstitution og 8 af de 14 børn er efterfølgende blevet anbragt i familiepleje. I to forløb er barnet efterfølgende blevet anbragt på en kost- eller efterskole, i det ene tilfælde efter et meget kort ophold i en plejefamilie.

6 børn er efter det intensive anbringelsesforløb på Toften blevet udskrevet til hjemmet, heraf de 5 med ambulante støtte.

Figur 12. Efterfølgende indsatser, Toften, anbragte børn fra Herning Kommune

Som tidligere beskrevet har de to døgninstitutioner arbejdet med hver sin tidsbegrænsning af anbringelsestiden, Claudisvej med 9-12 måneder og Toften med 6 måneder. I nedenstående tabel fremgår den gennemsnitlige anbringelsestid på henholdsvis Claudisvej og Toften

Tabel 1. Forventet og faktisk anbringelsestid, Claudisvej og Toften.

	Antal unge ¹⁾	Forventet anbringelsestid	Faktisk gns. anbringelsestid
CLAUDISVEJ	9	273-365 dage	294 dage
TOFTEN	17	183 dage	340 dage

1) Indeholder alene anbringelser fra Herning Kommune på Claudisvej før 1. maj 2014 og på Toften før 31. december 2013. Senere indskrivninger er dog medtaget, hvis den unge eller barnet er blevet hjemgivet efter anbringelsen.

Som det fremgår, har de unge anbragt på Claudisvej haft en gennemsnitlig opholdstid på 294 dage, hvilket ligger inden for den tidsbegrænsning for anbringelsen, som Claudisvej har sat op. Dette gennemsnit dækker imidlertid over en betydelig variation, hvor den længste anbringelse varede 494 dage, svarende til godt 16 måneder, mens den korteste varede 142 dage, svarende til 4,5 måned.

For Toftens vedkommende har den gennemsnitlige anbringelsestid for de 17 børn i denne del af analysen været på 340 dage, hvilket er væsentligt højere end den forventede anbringelsestid på 183 dage. Børnene har således i gennemsnit været anbragt mere end 5 måneder længe end de forventede 6 måneder. Ifølge Toftens egne oplysninger skyldes dette primært, at de børn, som efter det intensive anbringelsesforløb blev udskrevet til en plejefamilie måtte vente på, at en plejefamilie blev fundet og visiteret. I venteperioden forblev disse børn indskrevet på Toften.

Dette underbygges også i registeroplysningerne fra Herning Kommune. Heraf fremgår det, at de 8 børn, som blev udskrevet til plejefamilie, i gennemsnit opholdt sig 201 dage, svarende til 6,5 måned, på Toften *efter* den intensive anbringelsestilbuds ophør. For de seks børn, som blev hjemgivet efter det intensive anbringelsesophold, var der blot 2 børn, som opholdt sig længere på Toften end forventet, mens de øvrige blev udskrevet inden for de seks måneder. For det ene af de to børn var årsagen til forlængelsen ifølge Toften, at forældremyndigheden over barnet ikke var afklaret.

Det tyder således på, at det i tilfælde, hvor de anbragte skal udskrives til en plejefamilie, kan være vanskeligt for den kommunale myndighed at finde den rette plejefamilie i rette tid til at overtage indsatsen fra døgninstitutionen. Det er ikke muligt på baggrund af de relativt få forløb i pilotafprøvningen at afgøre om dette udgør en generel udfordring for implementeringen af det intensive anbringelseskoncept, men det bør være et væsentligt opmærksomhedspunkt for det fremtidige arbejde. Hvis børnene placeres i en venteposition på døgninstitutionen risikerer en evt. positiv udvikling hos barnet at blive sat i stå, ligesom det medvirker til at gøre den samlede indsats for barnet mere omkostningsfuld for kommunen.

9 Økonomisk analyse

I det følgende ser vi nærmere på, hvilke udgifter der er forbundet med de intensive anbringelser, når de efterfølgende indsætter medtages. Ligesom ovenfor, sammenligner vi med et scenarie for uændret praksis på Claudisvej eller Toften.

I den nedenstående tabel 2 fremgår udgiften pr. anbringelsesforløb i dette basisscenarie, som baserer sig på de to døgninstitutioners praksis *før* implementeringen af det intensive anbringelseskoncept.

Tabel 2. Gennemsnitlig udgift pr. anbringelsesforløb i basisscenariet, Claudisvej og Toften.

	Gns. anbringelsestid	Takst	Gns. pr. forløb kr.
CLAUDISVEJ	608	2.164	1.315.605
TOFTEN	730	2.194	1.601.468

Kilde: Herning Kommune og egne beregninger

Note: Alle døgninstitutionstakster er fremskrevet til 2015-priser

Fremskrevet til 2015-priser, var døgnprisen på daværende tidspunkt hhv. 2.164 og 2.194 kr. for begge døgninstitutioners vedkommende. Det betyder, at et gennemsnitligt anbringelsesforløb på Claudisvej i 2012 kan opgøres til ca. 1,3 mio. kr., mens et tilsvarende forløb på Toften kan opgøres til ca. 1,6 mio. kr.

Til sammenligning med dette basisscenarie, har vi på baggrund af oplysningerne om efterfølgende indsætter, som beskrevet ovenfor, beregnet en gennemsnitlig omkostning pr. behandlingsforløb for de intensive anbringelser, dvs. inklusiv efterfølgende indsætter.

Som det fremgår, er nedenstående tabel 3, er den gennemsnitlige anbringelsestid på Claudisvej i de 9 forløb på 294 dage, svarende til 9,7 måneder. Døgnprisen på tværs af de 9 forløb er opgjort til 2.218 kr., hvilket betyder, at den gennemsnitlige udgift pr. forløb er ca. 652.000 kr. Medregnes de efterfølgende foranstaltninger – op til 608 dage efter indskrivningen, jf. basisscenariet – i hvert forløb, giver det en gennemsnitlig udgift pr. forløb på ca. 783.000 kr.

Tabel 3. Behandlingstid og udgifter til intensive anbringelser og efterfølgende indsatser, Claudisvej.

	Intensiv anbringelse	Efterfølgende indsats					Udgifter i alt
		Anden Døgninstitution	Familiepleje	Eget Værelse	Kost/ Efterskole	Ambulant Behandling	
CLAUDISVEJ							
Behandlingstid, dage <i>Gns. på tværs af alle forløb</i>	294	25		107		157	
Pris pr. døgn, dkr. <i>Vægtet gns. 2013-2015</i>	2.218	1.656		211		431	
I alt, dkr. <i>Gennemsnit pr. forløb</i>	652.482	40.653		22.674		67.472	783.281

Kilde: Herning Kommune og egne beregninger

Note: Alle døgninstitutionstakster er fremskrevet til 2015-priser

For Toftens vedkommende, er den gennemsnitlige anbringelsestid i det intensive forløb som tidligere nævnt 340 i gennemsnit for de 17 forløb i denne del af analysen. Med en beregnet gennemsnitstakst i perioden 2013-2015 på 3.195 kr. giver det en gennemsnitsudgift pr. forløb på ca. 1,1 mio. kr. Medregnes efterfølgende indsatser - i op til 730 dage efter indskrivningsdatoen på Toften, jf. basisscenariet - viser det, at den gennemsnitlige udgift pr. forløb i alt beløber sig til ca. 1,4 mio. kr.

Tabel 4. Behandlingstid og udgifter til intensive anbringelser og efterfølgende indsatser, Toften.

	Intensiv anbringelse	Efterfølgende indsats					Udgifter i alt
		Anden Døgninstitution	Familiepleje	Eget værelse	Kost/ Efterskole	Ambulant Behandling	
TOFTEN							
Behandlingstid, dage <i>Gns. på tværs af alle forløb</i>	340	31	143		19	79	
Pris pr. døgn, dkr. <i>Vægtet gns. 2013-2015</i>	3.195	1.976	942		855	1.100	
I alt, dkr. <i>Gennemsnit pr. forløb</i>	1.086.122	60.686	134.491		16.547	86.512	1.384.358

Kilde: Herning Kommune og egne beregninger

Note: Alle døgninstitutionstakster er fremskrevet til 2015-priser. I døgnstaksten for de intensive anbringelser er indeholdt døgnstaksterne for opholdet for de børn, der blev på Toften, efter den intensive anbringelsesperiode.

På baggrund af ovenstående, er det nu muligt at sammenligne gennemsnitsudgifterne pr. anbringelsesforløb i de intensive anbringelser med basisscenariet for uændret praksis, hvilket fremgår af nedenstående tabel 4.

Som det ses, sandsynliggør beregningen, at de intensive forløb inklusiv efterbehandlingen tilbyder en besparelse i forhold til scenariet for uændret praksis.

Tabel 5. Sammenligning af udgifter i basisscenarie og intensive anbringelsesforløb, inkl. efterbehandling

	CLAUDISVEJ	TOFTEN
Scenarie for uændret praksis	1.315.605	1.601.468
Intensive anbringelsesforløb, inkl. efterbehandling	783.281	1.384.358
Besparelse	532.324	217.110

Kilde: Herning Kommune og egne beregninger

For Claudisvejs vedkommende udgør besparelsen i denne beregning ca. 532.000 kr. pr. forløb, hvilket svarer til en reduktion på 41 pct. i forhold til scenariet for uændret praksis. For Toftens vedkommende er der tale om en besparelse på ca. 217.000 kr. pr. forløb, svarende til 14 pct. af scenariet for uændret praksis. For Toftens vedkommende kunne besparelsen måske have været større, hvis de børn, som blev udskrevet til plejefamilier efter ventetid på Toften, var blevet udskrevet tidligere, jf. den tidligere diskussion heraf.

10 Sagsbehandlernes vurdering af at arbejde intensivt

For at få et mere indgående kendskab til sagsbehandlernes oplevelser og erfaringer med at arbejde intensivt, har vi foretaget telefoninterviews med tre sagsbehandlere. Sagsbehandlerne har hver især været involveret i en eller to af Claudisvejs anbringelsesforløb. Herudover har mellem otte og 10 sagsbehandlernes besvaret et spørgeskema omkring deres oplevelser og erfaringer med at arbejde med konceptet.

Det er vigtigt at nævne, at det følgende alene omhandler de sagsbehandlere, der har været involveret i anbringelserne på Claudisvej, og resultaterne kan derfor ikke nødvendigvis ses som et udtryk for sagsbehandlernes erfaringer på tværs af de to cases.

Ændret arbejdsgang – planlægning og opfølgingsmøder

Overordnet forholder de tre sagsbehandlere sig meget forskelligt til konceptet om intensive anbringelser, som har medført en signifikant ændret arbejdsgang. Den primære ændring i arbejdsgangen består i, at opfølgingsmøderne forekommer hyppigere end ved en traditionel anbringelse, hvor der typisk afholdes opfølgingsmøder med sagsbehandleren hver sjette måned. De tre sagsbehandlere udtrykker i større eller mindre grad tilfredshed med at deltage ved opfølgingsmøderne hver sjette uge. Sagsbehandlerne er nu tættere involveret i de unges anbringelser. Det oplever en af sagsbehandlerne som yderst positivt, da det skaber en bedre mulighed for at holde de unge på *"det rette spor"*. Sagsbehandleren beskriver det således: *"Hvis de [de unge] var på vej ud på et sidespor, så ville man forsøge at rette dem ind ved de opfølgninger hele tiden"*.

En anden sagsbehandler forklarer fordelene ved de hyppige opfølgingsmøder på følgende måde: *"Bomben falder ikke hver halve år. Man tager det løbende, og det gør bare, at det gør mit arbejde nemmere"*.

På samme måde forklarer den tredje sagsbehandler, at de hyppige opfølgingsmøder bidrager til en større indsigt i den unges situation, ligesom det giver mulighed for at kunne justere indsatsen mere effektivt undervejs. Herudover oplever sagsbehandlerne, at den større involvering og hyppige drøftelser af den unges situation skaber en større grad af gensidig tillid i relationen mellem de unge, forældre og sagsbehandleren selv, hvilket bidrager til et bedre samarbejde.

En sagsbehandler nævner desuden at hun oplever, at de hyppige møder også har en stor betydning for de unge, som hun oplever føler sig mere inddraget og lyttet til. For denne sagsbehandler er det yderst vigtigt, at de unge bliver involveret som medansvarlige for eget anbringelsesforløb. Hun forklarer i den forbindelse, at det derfor er væsentligt at *"den unge også ved hvad der sker. Der er mange unge, der gerne vil vide, hvad man snakker om i stedet for at snakke bag deres ryg"*. Derudover forklarer en sagsbehandler, at hun oplever, at de løbende evalueringer skaber en positiv disciplinerende effekt for de unge, som derfor tager anbringel-

sen mere alvorligt og arbejder med sig selv. Hun forklarer: *"De [unge] ved at myndighederne kommer, og at der ikke bare er frie tøjler når man er anbragt, for man skal arbejde med sig selv, og det er et krav!"*.

Ifølge to af sagsbehandlerne har de hyppige opfølgingsmøder, og dermed den ændrede måde at arbejde på, også været forbundet med udfordringer. Sagsbehandlerne giver i større og mindre grad udtryk for, at det har været vanskeligt at finde tid til det øgede antal møder, i en i forvejen travl kalender. Derudover er opfølgingsmøderne oftest foregået på Claudisvej, hvorfor sagsbehandlerne yderligere har skullet afsætte tid til at transport før og efter mødet. I den forbindelse nævner en sagsbehandler, at det er væsentligt at møderækken planlægges tidligt i forløbet, så alle involverede kender til de eksakte mødedatoer i god tid. I den forbindelse nævner den ene sagsbehandler, at hun synes at de hyppige opfølgingsmøder er for tidskrævende, i og med at der både skal sættes tid af til forberedelse, deltagelse og kørsel til og fra mødet.

Derudover beskriver sagsbehandleren at hun oplevede, at der manglede sammenhæng mellem de opsatte mål og handleplaner, ligesom der generelt var for mange voksne involveret i anbringelsesforløbet. I det konkrete anbringelsesforløb som sagsbehandleren refererer til, var der tale om en ung som var anbragt som led i en ungdomssanktion, hvorfor der er tale om et atypisk anbringelsesforløb. De mange møder og de mange forskellige involverede personer betød ifølge sagsbehandleren, at den unge blev mere forvirret end afklaret fordi: *"Hvem er det der styrer mit liv? Skal jeg lytte efter på dem på opholdsstedet, eller skal jeg lytte efter min sagsbehandler? For der er simpelthen for mange mål i det her"*. Sagsbehandleren understreger derfor vigtigheden af at personalegruppen fra starten tydeliggør hvad en intensiv anbringelse kræver af den unge, ligesom de involverede fagprofessionelle skal være enige om, hvad de siger og gør. Ellers kan konsekvensen være at den unge trækker sig, og har svært ved at engagere sig i anbringelsesforløbet, som sagsbehandleren oplevede det i dette tilfælde.

Den tredje sagsbehandler oplever ikke den tætte opfølgning som problematisk, og nævner i den forbindelse at det blot er et prioriterings- og planlægnings spørgsmål *"at få det til at glide"*. Hvorvidt man som sagsbehandler synes det er udfordrende at deltage ved flere opfølgingsmøder drejer sig, ifølge hende, grundlæggende om sagsbehandlerens indstilling til sit arbejde: *"Det er sådan lidt et spørgsmål hvem man er og hvor meget man vil inddrages i sagerne selv"*. Ifølge denne sagsbehandler kan man således være sagsbehandler på vidt forskellige måder, og dermed også gå ind til sine sager på vidt forskellige måder, dog mener hun, at *"hvis man vælger at være [ansat] et sted, hvor der er de her korttidsanbringelser, så skal man også være villig til at komme til alle de opfølgingsmøder, for at få den optimale effekt af anbringelsen"*.

Dette er således en understregning af, at sagsbehandlerne ser deres tættere koordinerende rolle, den målrettede indsats og forældreinddragelsen som afgørende virkningsmekanismer, der bidrager til at igangsætte en positiv udvikling for barnet eller den unge under anbringelsen.

Erfaringer med at arbejde familie- og netværksorienteret

De tre sagsbehandlere deler holdningen, at det store fokus på at inddrage familien og netværket i en intensiv anbringelse, er yderst positivt. En sagsbehandler uddyber dette synspunkt på følgende måde: *"Den unge skal hjem og bo igen, så derfor skal familien og netværket også inddrages"*. Hun forklarer ydermere, at denne tankegang står i stærk kontrast til traditionelle anbringelsesforløb, hvor hun oplever at familier ofte *"cuttes af"* og er afkoblet fra den unges liv under anbringelsen.

Uanset den unges families og netværks størrelse, oplever sagsbehandlerne, at det generelt er lykket at inddrage disse tæt i og under anbringelsesforløbene, hvilket ifølge sagsbehandlerne har bidraget til øget trivsel ved den unge. Ydermere bemærker en sagsbehandler, at forældre-samarbejdet er afgørende for den unges udbytte af forløbet, da det er igennem støtte og opbakning fra de nære relationer man kommer længst.

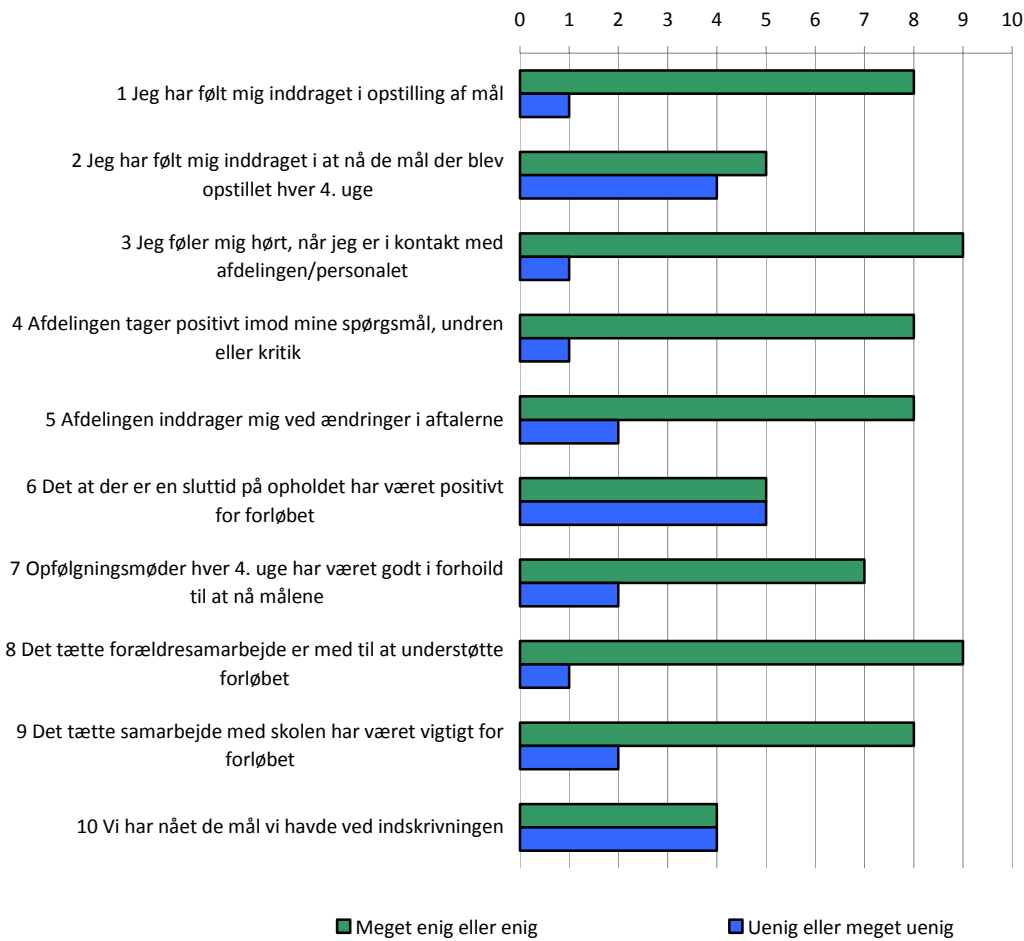
Tidsbegrænsning og overvejelser om egnet målgruppe

Sagsbehandlerne forholder sig bemærkelsesværdigt lidt til selve tidsbegrænsningen i anbringelseskonceptet. Det er således kun da interviewer aktivt spørger ind til dette element, at sagsbehandlerne forholder sig til dette. Sagsbehandlerne bemærker i den forbindelse kortfattet, at de oplever at tidsbegrænsningen har bevirket at de unge har været mere tvunget til at forholde sig til planlægningen af deres fremtid (skole, uddannelse, bolig), hvilket betyder at de har udviklet sig meget, og er blevet mere afklarede.

I spørgeskemabesvarelsenerne forholder sagsbehandlerne sig dog mere blandet til det foruddefinerede sluttidspunkt for anbringelsen, jf. spørgsmål 6 i nedenstående figur 13, men vi kender selvkært ikke begrundelserne herfor.

I den forbindelse er det også interessant, at fire ud af otte sagsbehandlere erklærer sig uenige i, at målene for anbringelsen er blevet nået ved udskrivningen. Dette kan tolkes som et udtryk for, at sagsbehandlerne endnu ikke har været involveret i så mange intensive anbringelser, at de endnu ikke har vænnet sig til den ændrede arbejdsgang, eller at det ikke er lykket at opnå succes i anbringelsesforløb, som de har været involveret i.

Figur 13. Slutevaluering, Claudisvej, sagsbehandlingernes svar, n=8-10.

Selve tidsbegrænsningen bevirker, ifølge de tre interviewede sagsbehandlere, at der er stor forskel på hvilke unge, der vil profitere af en sådan anbringelse. Sammenfattende peger de tre sagsbehandlere på en række forhold som skal være opfyldt, førend de unge vil opnå succes med en intensiv anbringelse. Ifølge sagsbehandlerne skal de unge først og fremmest være samarbejdsvillige, og være motiverede for at udvikle og arbejde med sig selv. En sagsbehandler peger desuden på, at tilbuddet primært egner sig til unge med mindre tunge problemstillinger, hvilket hun beskriver som:

”Unge der bare lige skal hjemmefra og rettes ind, og så hjem og bo igen, eller ud og bo selv (...) Det er rigtig positivt til den bestemte målgruppe, som bare har behov for at komme væk lidt og få sat struktur på deres hverdag, og føle at de har en tryk base og så komme væk igen”. (Sagsbehandler)

En anden sagsbehandler mener ligeledes, at det er unge med ”mindre tunge problemstillinger”, som profiterer af denne anbringelsestype, og begrundet dette med sine konkrete oplevelser med mindre vellykkede anbringelsesforløb, hvor den unge er anbragt som en del af en ungdomssanktion. I sådanne tilfælde kan de unge med mere alvorlige problematikker have en

negativ afsmittende effekt på de andre unges anbringelsesforløb, hvilket ifølge sagsbehandleren er problematisk og derfor bør undgås.

11 Konkluderende bemærkninger

Det indledende formål med at udvikle og afprøve en ny anbringelsesindsats var at bidrage til at effektivisere området dels ved at forbedre kvaliteten af den socialpædagogiske indsats, som de anbragte børn og unge modtager, dels ved at realisere en økonomisk gevinst for de anbringende kommunale myndigheder.

De to institutioner er i vid udstrækning lykkedes med at omsætte projektets fire centrale principper fra teori til praksis, hvilket har resulteret i:

- Målrettede og dynamiske anbringelsesforløb
- Integration af de anbragte i sociale sammenhænge, og i skole- og uddannelsessammenhæng
- Større selvstændigt fokus på familien i behandlingsarbejdet, samt fokus på familien som de anbragte børn og unges vigtigste blivende relationer
- Tidligt fokus på og etablering af bæredygtig efterbehandling og -indsats som en del af anbringelsen.

Sagsbehandlerne har desuden været mere involveret undervejs i anbringelsesforløbene, hvilket er med til at sikre en tættere koordineret indsats. Dette er et direkte resultat af de hyppigere opfølgingsmøder på institutionerne, som ydermere giver sagsbehandlerne et bedre indblik i de anbragte børn og unges hverdag og lokale situationer.

Evalueringen af pilotafprøvningen peger på, at det i langt de fleste tilfælde lykkes at igangsætte en positiv udvikling blandt de anbragte børn, unge og deres forældre, og skabe et styrket fundament af betingelser for en fortsat positiv udvikling i det miljø barnet eller den unge bliver udskrævet til.

Fra sagsbehandlerside peges der dog også på, at det intensive anbringelseskoncept ikke nødvendigvis kan favne en bred målgruppe, men måske primært egner sig til unge med mindre tunge problemstillinger. Det skal dog nævnes, at der alene er interviewet sagsbehandlere med ansvar for anbringelser af unge på Claudisvej, hvorfor vi ikke kender sagsbehandleres vurderinger af konceptet på Toften. Vi har endvidere ikke i det øvrige datamateriale fundet oplysninger, som kan be- eller afkræfte sagsbehandlerne vurderinger af, at de intensive anbringelser bedst egner sig til børn og unge med mindre behandlingskrævende problemer. På den ene side virker det plausibelt, at børn og unge med alvorlige problemstillinger i mange tilfælde har brug for et specialiseret døgnbehandlingstilbud af længere varighed end institutionerne på Claudisvej og Toften tilbyder. På den anden side oplyser de to institutioner selv, at de også har gode erfaringer med børn og unge, der er mere behandlingskrævende. Selvom det for disse børn vil være nødvendigt med efterfølgende indsats, fordi de ikke bliver færdigbehandlede i løbet af den intensive anbringelse, er det vurderingen fra Claudisvej og Toften, at en del af disse børn stadig vil kunne have gavn af det intensive anbringelseskoncept. Det videre arbejde med konceptet kan med fordel søge at belyse dette spørgsmål mere indgående.

Evalueringen tyder desuden på, at de bedste resultater opnås, når det lykkes at skabe konsensus omkring formålet med anbringelsen blandt de involverede aktører - ikke mindst blandt de anbragtes forældre.

Det er for begge institutioners vedkommende lykkedes at udskrive de anbragte børn og unge til mindre indgribende indsatser efter anbringelsen. Det tyder dog på, at det i tilfælde, hvor de anbragte skal udskrives til en plejefamilie, kan være vanskeligt for den kommunale myndighed at finde den rette plejefamilie i rette tid til at overtage indsatsen fra døgninstitutionen. Det kan medvirke til, at barnet opholder sig længere på døgninstitutionen end forventet, hvilket både medfører en mere omkostningsfuld indsats for kommunen og risikerer at indvirke negativt for barnets udvikling, fordi han eller hun placeres i en uhensigtsmæssig venteposition. Dette bør også være et opmærksomhedspunkt for den fremtidige udvikling af anbringelseskonceptet og integrationen med kommunens øvrige foranstaltninger.

Evalueringen peger endvidere på, at indsatskonceptet tilbyder en økonomiske besparelse i op til to år efter indskrivningsdatoen. Vi kender dog ikke til langtidseffekterne af anbringelsesforløbene, og anbefaler derfor at der fortsat indsamles viden om de børn og unge som har været i et intensivt anbringelsesforløb.

Evalueringen kan desuden kun i meget begrænset omfang dokumentere hvordan et intensivt anbringelsesforløb opleves af de anbragte børn, unge og deres familier. Det vil således være relevant at undersøge de anbragte og familiernes perspektiver mere indgående, for at kunne give et mere kvalificeret og nuanceret svar på herpå.

Samlet set bestyrker evalueringen forventningen om, at indsatskonceptet om intensive anbringelser kan øge effektiviteten i den indsats de anbragte børn og unge og deres familier modtager. I de anbringelsesforløb vi har fulgt i pilotafprøvningen, er der således opnået en gennemsnitlig økonomisk besparelse for den anbringende kommune uden at kvaliteten af indsatsen ser ud til at være forringet. Vi anbefaler derfor, at institutionerne arbejder videre med konceptet, og fortsat arbejder med at skabe bæredygtige betingelser for at de anbragte børn og unge kan fortsætte i en positiv udvikling og normaliseringsproces.

Litteraturliste

Affronti, M.L & J. Levison-Johnson (2009), "The Future of Family Engagement in Residential Care Settings", i *Residential Treatment for Children and Youth*, 26:4, 257-304.

Andreassen, T. (2003), *Behandling av ungdom i institusjoner. Hva sier forskningen?* Oslo: Kommuneforlaget.

Bettmann, J.E & R.A. Jaspersen (2009), "Adolescents in Residential and Inpatient Treatment: A Review of the Outcome Literature", i *Child & Youth Care Forum*, 38, 161-183

Cafferty, H. & M. Leichtman (2001), "Facilitating the Transition from Residential Treatment into the Community: II. Changing Social Work Roles", i *Residential Treatment for Children & Youth*, 19:2, 13-25

Chance, S., D. Dickson, P.M. Bennett & S. Stone (2010), "Unlocking the Doors: How Fundamental Changes in Residential Care Can Improve the Ways We Help Children and Families", i *Residential Treatment for Children & Youth*, 27:2, 127-148.

Hair, H.J. (2005), "Outcomes for Children and Adolescents after Residential Treatment: A Review of Research from 1993 to 2003", i *Journal of Child and Family Studies*, 14:4, 551-575.

James, S. (2011), "What works in group care? – A structured review of treatment models for group homes and residential care", i *Children and Youth Services Review*, 33, 308-321

KORA (2010), *Tilbud og udgifter til udsatte børn og unge. Danmark i forhold til Sverige og Norge 2002-2008*. Aarhus: KREVI.

KORA (2011), *Den svenske model. Et første nærbillede af den svenske praksis på området for udsatte børn og unge*. Aarhus: KREVI.

KORA (2012), *Tæt på en svensk kommune. Inspiration fra Borås Kommunes praksis på området for udsatte børn og unge*. Aarhus: KREVI.

KORA (2015), *Midtvejsevaluering af Sverigesprogrammet*. København: KORA.

KORA og Metodecentret (2015), *Sverigesmodellen i praksis – Erfaringer fra Herning Kommune efter to år*. Aarhus: KORA.

Leichtman, M. (2008), "The Essence of Residential Treatment: III. Change and Adaption", i *Residential Treatment for Children & Youth*, 25:3, 189-207.

Lindqvist, E. (2011) "Planned treatment and outcomes in residential youth care: Evidence from Sweden", i *Children and Youth Services Review*, 33, 21-27

O'Malley, F. (1993), "Short-term Residential Treatment of Disturbed Adolescents in a Continuum of Care", i *Children and Youth Services Review*, 15, 245-260.

O'Malley, F. (2004), "Contemporary issues in the psychiatric residential treatment of disturbed adolescents", i *Child and Adolescent Psychiatric Clinic of North America*, 13, 255-266.

Walter, U. M. & C. G. Petr (2008), "Family-Centered Residential Treatment: Knowledge, Research, and Values Converge", i *Residential Treatment For Children & Youth*, 25:1, 1-16.

Bilag

Udvidet metodebeskrivelse

Evalueringen er baseret på et datamateriale som omfatter institutionernes skriftlige journaldata og dokumentation af anbringelsesforløbene. Dette materiale omfatter blandt andet § 50 undersøgelser, referater fra status- og netværksmøder, udredningsmateriale, behandlingsplaner med mere. Datamaterialet er kodet systematisk med QSR software.

Herudover foreligger der et spørgeskemamateriale, hvori de unge på Claudisvej, deres forældre og sagsbehandlere er blevet bedt om at evaluere forløbene. Mere præcist har de unge på Claudisvej besvaret et spørgeskema ved ind- og udskrivningen på institutionen. De unge er blevet bedt om at evaluere forløbene og har blandt andet besvaret et SCL-90-R-spørgeskema, som er et selvrapporteringsinstrument til vurdering af psykiske problemer og psykopatologiske symptomer. Spørgeskemaet består af 90 items der omhandler forskellige symptomer, som de unge er blevet bedt gradere i hvilken grad han eller hun har oplevet disse inden for den sidste uge. Spørgeskemadataene udgør således en selvrapporteret før og eftermåling. Det interessante ved disse besvarelser er den relative forskel på besvarelserne ved ind- og udskrivningstidspunktet, og vi inddrager således kun besvarelserne fra de unge som har udfyldt spørgeskemaet begge gange. Otte unge har udfyldt disse spørgeskemaer.

Forældre og sagsbehandlere er blevet bedt om at evaluere forløbene ved udskrivningen. Forældrene er blandt andet blevet bedt om at forholde sig til, hvorvidt de har følt sig inddraget, mens sagsbehandlere er blevet bedt om at forholde sig til den ændrede arbejdsgang der er forbundet med at arbejde intensiv. Mellem seks til otte forældre har besvaret spørgeskemaet, mens op til ti sagsbehandlere har besvaret spørgeskemaet.

Desuden er der foretaget interviews med enkelte anbragte, deres forældre og personalet, som efterfølgende blev transskriberet. Herudover er foretaget tre telefoninterviews med tre sagsbehandlere, som har været involveret i et eller flere anbringelsesforløb. Interviewene blev optaget på diktafon, og der blev efterfølgende skrevet et fyldestgørende referat af dem. Undervejs i analysen inddrager vi derfor interviewdataene som et kvalitativt supplement til at nuancere institutionernes dokumentation af anbringelsesforløbene.

Der er endvidere indhentet data fra Herning kommune om, hvor mange dage børn og unge fra Herning Kommune har været indskrevet i de to tilbud samt hvilke foranstaltninger disse børn og unge har modtaget efterfølgende. Der er også indhentet udgiftsoplysninger om disse foranstaltninger. Disse data bruges til at belyse, hvorvidt de intensive anbringelsesforløb er billigere eller dyrere end, hvis den tidligere anbringelsespraksis havde fortsat uændret.

Dataindsamlingen er forløbet fra 2012 til 2015. Af tabel 6 fremgår det hvilke data der er blevet indsamlet, og hvilken institution de belyser. Som det også fremgår af tabel 6, er der stor varia-

tion i datamaterialet, og datamaterialet som omhandler Claudisvej er derfor mere omfattende end det der omfatter Toften.

Tabel 6. Dataoversigt, Claudisvej og Toften

CASE	Spørgeskema-data unge, ved ind- og udskrivning	Spørgeskema-data forældre og sagsbehandlere	Journaldata og anden intern dokumentation	Interviews med anbragte, forældre og personale	Interviews med sagsbehandlere	Anbringelsesomkostninger
CLAUDISVEJ	X	X	X	X	X	X
TOFTEN			X			X

Evalueringen tager udgangspunkt i de deltagende institutioner, som eksempler på to forskellige cases af hvordan konceptet om intensive anbringelser er blevet udfoldet i praksis. Afdeling Claudisvej og Toften har selv henvendt sig til Metodecentret, fordi de var interesserede i at være med til at udvikle og afprøve konceptet om intensive anbringelser. Casene er således hverken blevet udvalgt strategisk, teoretisk eller tilfældigt, men er udvalgt af pragmatiske årsager. Der er således tale om en *convenience sample*.

